

Kriminaliteta v letu 1994

Staš Svetek*

Obseg in preiskanost kriminalitete, ki so jo slovenski kriminalisti in policisti obravnavali v letu 1994, sta podobna obsegu in preiskanosti iz leta 1993. Obravnavali so namreč 43.635 (44.278) kaznivih dejanj ali 1,5% manj kot leto prej in pri tem uspeli pojasniti 57,46 (57,54)% obravnnavnih dejanj. Zaradi utemeljenega suma, da so storili kaznivo dejanje, so ovadili 31.787 (32.332) osumljencev, med katerimi je bilo 24,4 (24,8)% mlajših od 18 let. Storilci so s kaznivimi dejanji povzročili za 28,0 (11,6) milijard tolarjev škode. Materialna škoda se je bistveno povečala zaradi dveh posameznih kaznivih dejanj, in sicer kaznivega dejanja nevestnega gospodarjenja, ki je povzročilo sanacijski postopek banke in s tem kar 12 milijard tolarjev škode ter kaznivega dejanja sklenitve škodljive pogodbe, ki je povzročilo 2 milijardi tolarjev škode.

Ceprav je skupno število kaznivih dejanj nekoliko upadlo, je med njimi naraslo število težjih in nasilniških deliktov. Zaskrbljujoče je nadaljevanje večletnega naraščanja zlorabe mamil in hujših oblik organizirane kriminalitete, ki se kaže zlasti v naraščanju kaznivih dejanj z elementi nasilja pa tudi organiziranja ilegalnega prehajanja državne meje in prostitucije. Na področju mladoletniške kriminalitete se je povečalo zlasti število izsiljevanj, najtežjih krynih in premoženjskih deliktov ter primerov narkomanije med mladimi. Za gospodarsko kriminaliteto je bil značilen porast poslovnih goljufij, medtem ko se skupno število drugih gospodarskih kaznivih dejanj v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenilo.

Ključne besede: kriminaliteta, kriminalna statistika, kazniva dejanja, osumljenci, policija.

UDK: 343.3/.7(497.12)»1994«

Uvodno pojasnilo

Podatki o kriminaliteti so iz evidence kaznivih dejanj Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije. V evidenci niso zajeta kazniva dejanja ogrožanja cestnega prometa, ki so zaradi specifičnosti evidentirana posebej. V prikazu kriminalitete tudi niso upoštevana kazniva dejanja, ki so jih povzročili otroci, ker le-ti niso subjekt kazenskopravne odgovornosti.

Podatki ne odražajo dejanske kriminalitete v celoti, kajti odvisni so od dejavnosti subjektov, ki kazniva dejanja prijavljajo, odkrivajo in obravnavajo. Številnješa od uradnih podatkov so lahko predvsem dejanja, pri katerih formalno ni žrtve (npr. trgovanje z mamil in orožjem) oz. pri katerih žrtev ni vedno pripravljena prijaviti dejanja (spolni delikti, dejanja z manjšo premožensko škodo, nasilna dejanja, kjer se žrtev boji maščevanja storilca ipd.). Poleg tega na število uradno ugotovljenih kaznivih dejanj vplivajo spremembe meril o tem, kaj je kaznivo in kaj ne, pa tudi kadrovske in materialno tehnične zmogljivosti policije.

V nadaljnjem besedilu so ponekod, poleg podatkov za leto 1994, v oklepaju navedeni primerjalni podatki za leto 1993. V kartogramih je prikazana obremenjenost območij uprav za notranje zadeve glede na kriminalitetno število oz. povprečno število kaznivih dejanj na 10.000 prebivalcev. Zaradi večje preglednosti so posamezni razredi obremenitve oblikovani glede na medsebojno razmerje kriminalitetnih števil, slovensko povprečje pa je upoštevano v manjši meri.

* Staš Svetek, vodja oddelka za analitiko v upravi kriminalistične službe Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Štefanova 2, 61001 Ljubljana.

Posebej velja omeniti, da so v statističnem prikazu poslovne goljufije izločene iz splošne in vključene med gospodarsko kriminaliteto, zato se primerjalni podatki o številu kaznivih dejanj splošne in gospodarske kriminalitete v letu 1993 razlikujejo od podatkov, navedenih v lanskem letu. Ker organizirana kriminaliteta v letu 1994 še ni bila statistično evidentirana, je prikazana v okviru splošne kriminalitete.

V začetku leta 1995 je v Sloveniji začela veljati nova kazenska zakonodaja. Z novim kazenskim zakonom so deviantna ravnanja inkriminirana na novo in nekoliko drugače, kar pomeni, da posamezne vrste kaznivih dejanj pred in po letu 1995 ne bodo več popolnoma statistično primerljive. Ker se je z letom 1994 zaključilo razmeroma dolgo obdobje, v katerem se zakonska opredelitev kaznivih dejanj ni bistveno spreminala, je prispevku o kriminaliteti v letu 1994 priložen statistični pregled vseh vrst kaznivih dejanj, ki jih je slovenska policija obravnavala v posameznih letih od leta 1986 dalje.

1. Splošne značilnosti kriminalitete

Republika Slovenija je majhna srednjeevropska država z dvema milijonoma prebivalcev. Leži na območju, kjer potekajo prometne in tudi kriminalne poti med zahodno in jugovzhodno Evropo. Takšne okoliščine so ugodne za razvoj kriminalitete, kar pa nevtralizira dokaj enakomerna naseljenost, brez izrazitih velemestnih naselij. S kriminalitetom je najbolj ogroženo območje glavnega mesta Ljubljane ter območja regijskih središč Kopra, Maribora in Celja.

Politične in družbene spremembe v vzhodnoevropskih državah po letu 1989 so povzročile odpiranje državnih meja in razmeroma hitro spremem-

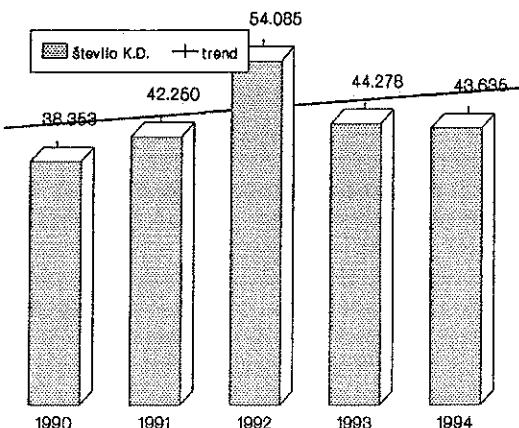
bo ekomske ureditve v tem delu Evrope. Nepričagojenost novemu gospodarskemu sistemu se je začela kazati v naraščanju brezposelnosti, socialnem razslojevanju in stihiskem lastninjenju družbenega oz. državnega premoženja. Navedeni dejavniki so, skupaj s posledicami vojnih spopadov na območju nekdanje Jugoslavije in počasnim prilagajanjem institucij formalnega nadzorstva na novonastale razmere, vplivali tudi na kriminaliteteto v Sloveniji. Pojavljati so se začele organizirane in druge hujše oblike kriminalitete, pogosto z mednarodnim predznakom, v prvih letih po začetku družbenoekonomskoga preoblikovanja pa je izredno narastel tudi njen obseg.

Slovenija se je osamosvojila v letu 1991, ki ga je zaznamoval razpad Jugoslavije in začetek vojne na tem območju. Kriminaliteteto v tem letu je označevala organizirana nedovoljena trgovina z orožjem in mamil, povečanje števila nekaterih hujših kaznivih dejanj, naraščanje mladoletniške kriminalitete in nova oblika kriminalitete — nezakonito preoblikovanje družbene lastnine.

Za leto 1992 je bilo značilno izredno povečanje števila kaznivih dejanj in nadaljnje spremenjanje strukture kriminalitete, kar se je kazalo predvsem v naraščanju kaznivih dejanj z elementi nasilja ter hujših premoženskih in gospodarskih deliktov, v povečanju deleža mladoletniške kriminalitete ter porastu kaznivih dejanj, ki kažejo znamenja organiziranega kriminala.

V letu 1993 je celotna kriminaliteta sicer številčno upadla, vendar se je v njeni strukturi nadaljevalo naraščanje števila kaznivih dejanj z elementi nasilja, hujših premoženskih in gospodarskih deliktov ter organizirane kriminalitete. Pojavljale so se nove, bolj nevarne oblike kaznivih dejanj, katerih storilci so bili bolj drzni, nasilni in nanje dobro pripravljeni.

Grafikon 1: Gibanje kriminalitete (1990—1994)

Število kaznivih dejanj je tudi v letu 1994 nekoliko upadlo, vendar je policija obravnavala več hujših oblik kriminalitete, ki posebej vznemirjajo ljudi in ogrožajo njihovo varnost. Soočala se je z vedno bolj profesionalnimi in agresivnimi storilci kaznivih dejanj, ki se predvsem pri tihotapljenju mamil in orožja ter trgovjanju z njimi povezujejo s tujimi kriminalnimi skupinami.

Kljub razraščanju hujših in organiziranih oblik kriminalitete je raven varnosti ljudi še vedno razmeroma visoka, saj je Slovenija razmeroma manj ogrožena s kriminaliteteto kot druge države v tem delu Evrope.

1.1. Kriminaliteta v letu 1994

Statistični podatki o kriminaliteti v letu 1994 kažejo ustalitev števila vseh obravnavanih kaznivih dejanj na ravni iz leta 1993, vendar je med njimi naraslo število težjih krvnih in premoženskih deliktov, kakor tudi nasilniških in drugih težjih oblik kaznivih dejanj mladoletnikov. Nadaljevalo se je večletno naraščanje števila odkritih kaznivih dejanj zlorabe mamil, medtem ko so kazniva dejanja v zvezi z orožjem in ponarejanjem denarja upadla. Za gospodarsko kriminaliteteto je bil značilen skokovit porast poslovnih goljufij in izjemno velika materialna škoda, povzročena z nekaterimi posameznimi kazniviimi dejanji.

Kriminalisti in policisti so v letu 1994 obravnavali 43.635 (44.278) kaznivih dejanj ali 1,5% manj kot leto prej. Storilci so z njimi povzročili za 28,0 (11,6) milijard tolarjev škode. Število kaznivih dejanj splošne kriminalitete se je zmanjšalo za 5,3%, zaradi visokega porasta poslovnih goljufij pa se je povečalo število kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete (za 47,5%).

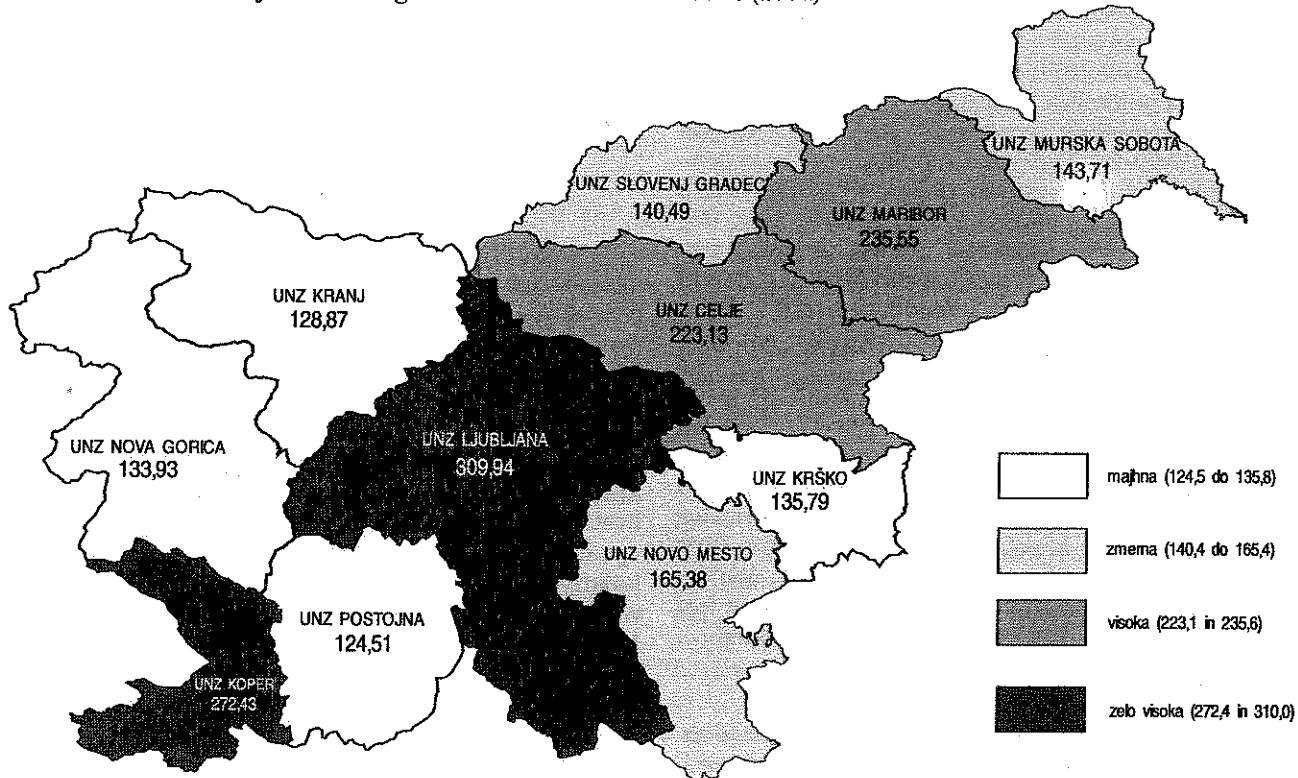
Število obravnavanih kaznivih dejanj je poraslo na UNZ Slovenj Gradec, Nova Gorica, Ljubljana in Postojna. Na UNZ Slovenj Gradec je poraslo število kaznivih dejanj splošne kriminalitete, medtem ko je število kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete upadlo. Na UNZ Nova Gorica in Ljubljana je poraslo število kaznivih dejanj splošne in gospodarske kriminalitete. Podatki UNZ Nova Gorica, Murska Sobota, Maribor in Postojna kažejo nadpovprečno povečanje škode, medtem ko je bila na treh UNZ (Ljubljana, Krško in Kranj) škoda manjša kot v letu 1993.

Na območju Slovenije je bilo povprečno 221,0 kaznivih dejanj na 10.000 prebivalcev. S kriminaliteteto je bilo najbolj obremenjeno območje UNZ Ljubljana (309,9), nadpovprečno pa so bila obremenjena tudi območja UNZ Koper (272,4), Maribor (235,6) in Celje (223,1).

Tabela 1: Število kaznivih dejanj in povzročena škoda (v MIO SIT)

Območje obravnavne	št. KD 1993	št. KD 1994	INDEX	škoda 1993	škoda 1994	INDEX
UNZ NOVA GORICA	1.487	1.594	107,20	199,06	13.958,73	7012,45
UNZ MURSKA SOBOTA	1.953	1.882	96,36	207,08	1.212,81	585,68
UNZ MARIBOR	8.105	7.667	94,60	1.372,07	4.673,31	340,60
UNZ POSTOJNA	605	612	101,16	191,93	495,42	258,12
R Slovenia	44.278	43.635	98,55	11.568,25	27.960,48	241,70
UNZ SLOVENJ GRADEC	957	1.050	109,72	141,55	339,90	240,12
UNZ CELJE	5.785	5.721	98,89	833,17	1.478,58	177,46
UNZ KOPER	3.013	2.777	92,17	597,09	698,07	116,91
UNZ NOVO MESTO	1.840	1.703	92,55	652,40	708,59	108,61
UNZ LJUBLJANA	16.545	17.147	103,64	4.163,79	3.261,56	78,33
UNZ KRŠKO	1.251	970	77,54	637,74	449,80	70,53
UNZ KRAJN	2.714	2.499	92,08	2.570,59	683,38	26,58
OSTALO	23	13	56,52	1,78	0,33	18,50

Grafikon 2: Obremenjenost UNZ glede na kriminalitetno število (1994)

Za organizirano kriminaliteto je značilno, da se je cedalje večji obseg delovanja organiziranih kriminalnih skupin začel zrcaliti v naraščanju kaznivih dejanj z elementi nasilja, zlorabe mamil, zvodništva in posredovanja pri prostituciji. Zlasti zaskrbljujoče je povečanje števila kaznivih dejanj zlorabe mamil

(za 44,8%), ki posredno kažejo na to, da število uživalcev mamil v Sloveniji nezadržno narašča.

Glede na leto 1993 se je zmanjšalo skupno število kaznivih dejanj zoper življenje in telo, povečalo pa se je število najtežjih krvnih deliktov (umorov, poskusov umora, detomorov). Med kaznivimi dejanji

nji zoper spolno nedotakljivost in moralo je opazno povečanje spolnega nasilja, kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja in spolnih napadov na osebe, mlajše od 14 let.

Prav tako se je zmanjšalo število obravnavanih kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje, vendar kriminalisti ocenjujejo, da je vzrok predvsem v manjši pripravljenosti ljudi, da bi lažje premoženske delikte prijavili policiji. V tej skupini kaznivih dejanj se je najbolj povečalo število ropov in tatvin avtomobilov.

Med kaznivimi dejanji zoper javni red in mir so porasla kazniva dejanja preprečitve uradnega dejanja uradni osebi in napada na uradno osebo, ko opravlja naloge varnosti ter kazniva dejanja nasilniškega obnašanja.

V letu 1994 se je zmanjšalo število obravnavanih mladoletnikov, malenkostno pa se je povečalo število kaznivih dejanj, zaradi katerih so bili ovadeni. Med njimi so se povečala predvsem nasilniška in nekatera težja kazniva dejanja, kot so velike tatvine, ropi in izsiljevanja.

Število gospodarskih kaznivih dejanj se je povečalo skoraj za polovico. Porast gospodarske kriminalite je posledica izrednega povečanja števila poslovnih goljufij, medtem ko se skupno število drugih gospodarskih kaznivih dejanj v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenilo. Med pomembnejšimi gospodarskimi deliki je poleg poslovnih goljufij poraslo tudi število kaznivih dejanj zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe in sklenitve škodljive pogodbe. Z gospodarsko kriminaliteto so storilci povzročili 82,5% škode celotne kriminalitete, kar je precej več kot v prejšnjih letih. Materialna šoda se je bistveno povečala zaradi dveh kaznivih dejanj in sicer nevestnega gospodarjenja, ki so ga obravnavali kriminalisti UNZ Nova Gorica (12 milijard tolarjev škode) in sklenitve škodljive pogodbe, ki so ga obravnavali kriminalisti UNZ Maribor (2 milijardi tolarjev škode). Samo s temo kaznivima dejanjem je bila povzročena kar polovica škode celotne kriminalitete v letu 1994.

1.2. Preiskovanje kaznivih dejanj

Od 8.000 zaposlenih v ministrstvu za notranje zadeve neposredno obravnavi kriminaliteto 2.570 uniformiranih policistov in 490 kriminalistov, tako da posamezen operativni delavec obravnavi povprečno 14,3 kaznivih dejanj letno. Policisti obravnavajo 83% kaznivih dejanj, medtem ko preostala kazniva dejanja, pri katerih so potrebna posebna preiskovalna znanja, obravnavajo kriminalisti.

Kriminalisti in policisti so leta 1994 preiskali 25.072 ali 57,5% kaznivih dejanj, kar je približno

enak delež kot v letu 1993. Preiskali so 97,5 % krvnih in spolnih deliktov, 38,5 % tatvin in 30,1 % vlotov.

Daktiloskopirali so 2.428 oseb in na podlagi prstnih sledi odkrili 212 osumljencev. Opravili so tudi 12.035 ogledov kraja kaznivega dejanja, 973 hišnih in 22 osebnih preiskav. Hišne in osebne preiskave je policija le izjemoma opravila brez pisne odredbe sodišča.

Kriminalistična služba je samostojno ali v sodelovanju s policisti obravnavala 7.263 kaznivih dejanj, kar znaša 16,6% vseh obravnavanih kaznivih dejanj. Pri tem je preiskala 78,4% kaznivih dejanj ali za 4,0% več kot v prejšnjem letu in dosegla najvišjo preiskanost kaznivih dejanj v zadnjih petih letih.

Tabela 2: Kazniva dejanja glede na subjekt obravnavne (1990–1994) (samo policisti in krim. služba v sodelovanju s policisti)

	Število K.D.		delež K.D.		preiskanost (v %)	
	policisti	KS	policisti	KS	policisti	KS
1990	31.879	6.474	83,12	16,88	55,00	73,48
1991	35.255	6.995	83,44	16,56	51,00	70,91
1992	46.906	7.179	86,73	13,27	53,00	71,86
1993	37.113	7.165	83,82	16,18	54,29	74,40
1994	36.372	7.263	83,36	16,64	53,28	78,37

1.3. Primerjava s kriminalitetu drugih držav

Kriminalite posameznih držav največkrat ni mogoče primerjati zaradi različnih stopenj in obsega inkriminacije posameznih ravnanj. Če je določeno ravnanje v neki državi opredeljeno kot kaznivo dejanje, je lahko v drugi le prekršek ali pa sploh ni kaznivo. Bistvene razlike so lahko tudi v kvalifikaciji posameznih vrst in pojavnih oblik kaznivih dejanj. Zato je primerjava kazalcev o kriminaliteti, kot sta npr. kriminalitetno število ali preiskanost kriminalitete, med različnimi pravnimi sistemi metodološko vprašljiva. Smiselna je le pri določenih vrstah hujših kaznivih dejanj, kot so umori, ropi, vloti ipd., ki v različnih državah pomenijo približno enako družbeno nevarnost in so zato na podoben način tudi inkriminirana.

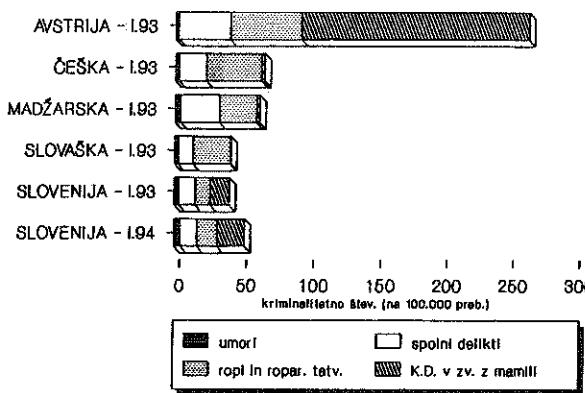
Za primerjavo kriminalitetnih števil in skupne preiskanosti pri umorih, spolnih deliktih, hudih telesnih poškodbah, ropih in roparskih tatvinah, vlotnih tatvinah ter kaznivih dejanjih v zvezi z mamili je bila uporabljena Interpolova metodologija ter ustrezeni statistični podatki iz leta 1993. Vir podatkov je Interpolov International Crime Statistics za leto 1993 (novejših Interpolovih podatkov ob pripravi gradiva ni bilo na voljo) ter statistični podatki Ministrstva za notranje zadeve RS o kriminaliteti. Pri Sloveniji so prikazani tudi analogni podatki za leto 1994.

Tabela 3: Mednarodna primerjava kriminalitete (št. KD na 100.000 prebivalcev in skupna preiskanost)

VRSTA DELIKTA	ČEŠKA		AVSTRIJA		MADŽARSKA		SLOVAŠKA		SLOVENIJA			
	1993		1993		1993		1993		1993		1994	
	krim. štev.	preisk. (v%)										
- Umori	2.8	82.4	2.3	96.2	4.5	89.9	2.6	83.6	3.6	100.0	4.9	93.8
- Spolni delikti	20.5	82.7	38.5	72.6	28.8	85.3	11.1	90.1	11.9	96.2	12.5	97.2
- Hude telesne poškodbe	195.4	72.5	2.9	93.1	76.9	78.5	82.2	86.0	23.7	96.4	20.9	95.4
- Ropi in roparske tatvine	41.1	37.7	53.2	63.9	27.9	55.0	28.1	57.0	11.7	62.1	14.9	66.3
- Vlomne tatvine	1243.6	19.7	1192.3	17.3	765.5	30.1	868.3	25.3	472.5	31.6	527.7	30.5
- K. d. v vezi z mamilami	2.4	95.5	171.5	97.0	2.2	88.3	0.4	95.0	14.2	98.2	20.6	98.3

Primerjava obremenjenosti Slovenije, Avstrije, Madžarske, Slovaške in Češke s prikazanimi oblikami kriminalitete kaže, da je bilo leta 1993 v Sloveniji razmeroma več umorov kot v Avstriji, na Slovaškem in Češkem ter manj kot na Madžarskem. V Sloveniji je bilo tudi razmeroma več spolnih deliktov kot na Slovaškem, več hudih telesnih poškodb kot v Avstriji in več kaznivih dejanj v zvezi z mamilami kot na Češkem, Slovaškem in Madžarskem. Preiskanost navedenih deliktov (razen ropov in roparskih tatvin v Avstriji) je bila v Sloveniji najboljša. Sliko kriminalitete v Sloveniji poslabša primerjava kazalcev z letom 1994, saj se je obremenjenost s prikazanimi delktiki, razen pri hudih telesnih poškodbah, še povečala.

Grafikon 3: Obremenjenost s hujšimi oblikami kriminaliteta

2. Splošna kriminaliteta

Organi za notranje zadeve so v letu 1994 obravnavali 38.864 (41.043) kaznivih dejanj splošne kriminalitete oz. 5,3% manj kot leto prej. Struktura splošne kriminalitete je razvidna v tabeli 4.

Tabela 4: Struktura splošne kriminalitete

SKUPINE KD	št. KD 1993	št. KD 1994	porast/ upad v %
- KD zoper družb.in zaseb. premoženje	33.693	31.733	-5,82
- KD zoper življjenje in telo	2.132	1.936	-9,19
- KD zoper pravni promet	1.152	1.230	6,77
- KD zoper javni red in mir	993	966	-2,72
- KD zoper svoboščine in pravice čl. ..	824	859	4,25
- KD zoper spl.var.ljudi in premoženja	508	352	-30,71
- KD zoper druge družbene vrednote	365	507	38,90
- KD zoper spolno nedotakljivost	235	246	4,68
- ostale skupine	1.141	1.035	-9,29
SKUPAJ	41.043	38.864	-5,31

2.1. Kazniva dejanja, značilna za organizirano kriminaliteto

2.1.1. Splošne značilnosti

Način evidentiranja kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala slovenska policija, do konca leta 1994 ni opredeljeval, ali je kaznivo dejanje posledica organizirane kriminalne dejavnosti ali ne, zato organizirane kriminalitete ni mogoče statistično prikazati. Na njen obseg lahko le posredno opozarjajo kazniva dejanja, ki so značilna za tovrstni kriminal (trgovanje z orožjem in mamilami, ponarejanje denarja, tatvine avtomobilov, pranje denarja, posamezni primeri izsiljevanja, podkopovanja ipd).

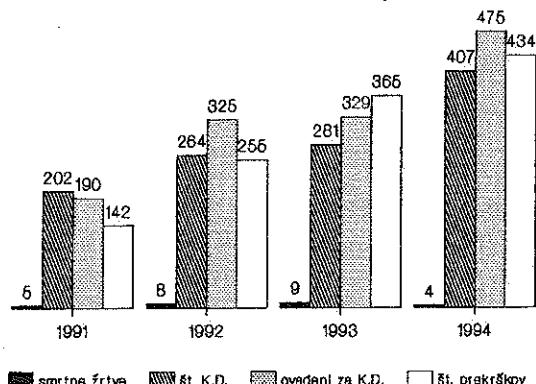
Na področju organiziranega kriminala so nekoliko upadla kazniva dejanja, ki so bila značilna za obdobje po osamosvojitvi Slovenije (na primer trgovina z orožjem), poleg zlorabe mamil pa so pričela naraščati kazniva dejanja z elementi nasilja, značilna za delovanje organiziranih kriminalnih skupin. Kriminalisti ugotavljajo, da so kriminalne skupine v Sloveniji pričele uporabljati lažne priče, zagotavljam lažne alibije in navezovati stike z

vplivnimi osebami, po drugi strani pa so skušale čim bolj prikriti protipravno pridobljeno premoženjsko korist.

2.1.2. Mamila

Število obravnавih primerov zlorabe mamil naršča od leta 1991 dalje. Organi za notranje zadeve so v letu 1994 zaradi 407 (281) tovrstnih kaznivih dejanj ovadili javnim tožilstvom 475 (329) osumljencev, obravnavali pa so tudi 434 (365) prekrškov po Zakonu o proizvodnji in prometu mamil. Zaradi uživanja mamil so umrle 4 osebe ali 5 manj kot v letu prej.

Grafikon 4: Zloraba mamil v Sloveniji

Kriminalisti ocenjujejo, da se je število uživalcev mamil v Sloveniji v zadnjih letih povečalo in da je bil upad smrtnih žrtev v letu 1994 posledica uvajanja metadonskega načina zdravljenja oseb, zasvojenih s heroinom, ter ponudbe manj čistega heroina (manj

nevarnih zmesi) na ilegalnem tržišcu. Na razraščanje preprodaje in uživanja mamil je vplivala predvsem okoliščina, da se na območju Slovenije križajo mednarodne tihotapske poti različnih vrst mamil.

Slovenska policija se je pri preprečevanju in zatiranju zlorabe mamil soočala z vse bolj agresivnimi, oboroženimi in dobro organiziranimi kriminalnimi skupinami. Spremljala je t.i. »balkansko pot«, po kateri kriminalne skupine tihotapijo heroin iz Turčije v države zahodne Evrope, tihotapljenje kokaina iz Južne Amerike, hašiša iz Maroka in LSD iz Nizozemske, ukvarjala pa se je tudi z odkrivanjem nasadov indijske konoplje in s preprečevanjem preprodaje marihuane v Sloveniji.

V letu 1994 je bilo policijsko delo usmerjeno tudi k odkrivanju drobnejših zlorab, na kar kaže porast števila kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil (za 78,1%) in podatki o količini zaseženih mamil, ki je kljub porastu kršitev nekoliko manjša kot v prejšnjem letu. Kriminalisti in policisti so zasegli 61.259 (94.495) g marihuane, 13.829 (15.883) g heroina, 1.723 (2.814) g kokaina, 1.196 (0) tablet amfetamina, 886 (249) tablet heptanona, 184 (391) kosov LSD in 149 (516) g hašiša. Poleg tega so odkrili in uničili 8.921 sadik indijske konoplje na različnih nasadih, spremljali pa so tudi promet s kemikalijami in substancami iz katerih je mogoče proizvesti ali predelati mamil.

2.1.3. Orožje

Statistični podatki o kriminaliteti v zvezi z orožjem kažejo, da se po vrhuncu v letu 1991, tudi v letu 1994 nadaljevalo upadanje števila kaznivih dejanj in ovadenih osumljencev. Organi za notranje za-

Tabela 5: Število kaznivih dejanj in osumljencev zlorabe mamil (1993—1994)

kaznivo dejanje	št. K.D.		porast / upad (v%)	št. osumljencev	
	1993	1994		1993	1994
- neupr. proizv. in promet z mamil	199	261	31,16	246	322
- omogočanje uživanja mamil	82	146	78,05	83	153
SKUPAJ	281	407	44,84	329	475

Tabela 6: Število kaznivih dejanj in osumljencev v zvezi z orožjem (1993—1994)

kaznivo dejanje	št. K.D.		porast / upad (v%)	št. osumljencev	
	1993	1994		1993	1994
- nedovoljena trgovina z orožjem	4	1	-75,00	7	1
- nedov. proizv. orož. (220.čl.KZ RS)	65	52	-20,00	91	63
- tihotapstvo orožja	2	2	0,00	4	2
SKUPAJ	71	55	-22,54	102	66

deve so v letu 1994 obravnavali 55 (71) kaznivih dejanj v zvezi z orožjem oz. za 22,5% manj kot v letu 1993 in za 83,3% manj kot v letu 1991. Javnim tožilstvom so v preteklem letu ovadili 66 (102) osumljencev oz. 35,3% manj kot v letu 1993.

Poleg tega so policisti obravnavali tudi 1.372 (1.245) kršitev Zakona o orožju.

Kriminalisti ocenjujejo, da je bilo v letu 1994 na črnem trgu največ povpraševanja po orožju z dušilci, po avtomatskih puškah in pištolah ter brizantnih eksplozivih. Orožje in eksplozivna sredstva so bila namenjena predvsem storilcem kaznivih dejanj v Sloveniji in članom organiziranih hudodelskih združb v Italiji. Tako kot v letu 1993 je tihotapljenje orožja prek Slovenije teklo z območij nekdanje Jugoslavije proti državam zahodne Evrope.

V letu 1994 so organi za notranje zadeve v Sloveniji našli brez lastnika, zasegli ali odvzeli 2.718 (2.104) kosov orožja. Od tega je bilo 408 (379) kosov vojaškega orožja, 241 (382) ročnih bomb, 446 (450) različnih granat, min ipd., 165 (132) kosov lovskega orožja, 220 (153) kosov športnega orožja ter 1.238 (608) kosov ostalega orožja (hladnega, plinskega, signalnega itd.). Največ orožja so zasegli na meji s Hrvaško (na območju UNZ Krško in Postojna), manj pa na meji z Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

2.1.4. Ponarejanje denarja

Razpečevanje ponarejenega denarja v Sloveniji, pri katerem gre pretežno za mednarodno organizirani kriminal, je kot v prejšnjih letih potekalo v povezavi z nezakonitim trgovanjem z orožjem, mamilimi in ukradenimi vozili. Slovenska policija je obravnavala 481 (632) kaznivih dejanj ponarejanja denarja ali za 23,9% manj kot v letu 1993 in zaradi utemeljnega suma ovadila 191 (150) oseb. Število teh kaznivih dejanj je po nekajletnem naraščanju v letu 1994 upadlo, vendar pa se je precej povečalo število zaseženih ponarejenih bankovcev ter odkritih ponarejevalcev in razpečevalcev.

Kriminalisti so zasegli 5.876 (3.522) ponarejenih bankovcev različnih valut, največ italijanskih lir in nemških mark. Od tega so pred vnovčitvijo odkrili in zasegli 3.243 ali 55,2% vseh ponarejenih bankovcev. V Sloveniji so odkrili ponarejevalca, ki je pettisoč-tolarske bankovce ponarejal z računalniško tehniko, in še pred vnovčitvijo zasegli vseh 244 ponarejenih bankovcev skupaj z opremo za ponarejanje.

Kriminalistična služba se je v letu 1994 prvič srečala tudi z razpečevanjem ponarejenih kovancev. Po sporočilu, da so v muenchenski deželni banki odkrili ponarejene kovance po 5 nemških mark, ki so bili poslani iz Slovenije, so kriminalisti v sodelova-

nju z nemškimi, švicarskimi in italijanskimi varnostnimi organi odkrili in zasegli večjo količino ponarejenih kovancev po 5 mark in 5 švicarskih frankov, največ v centralnem trezorju Ljubljanske banke in v stanovanjski hiši v Kopru.

2.1.5. Druge oblike organizirane kriminalitete

Izsiljevanje sodi med kazniva dejanja, ki lahko vsebujejo elemente organiziranosti. Število obravnavanih kaznivih dejanj se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo od 208 na 266, vendar so bili za kar 164 (112) ali 61,7 (53,9)% teh dejanj ovadeni mladoletniki. Na podlagi drugih primerov pa kriminalisti ugotavljajo, da storilci pri izsiljevanju žrtev uporabljajo vedno bolj ekstremne oblike zastraševanja (grožnje otrokom in drugim družinskim članom žrtev). Zaskrbljujoča je tudi okoliščina, da zaradi bojazni pred maščevanjem storilcev, tovrstna kazniva dejanja ostajajo večinoma prikrita.

V letu 1994 je v primerjavi s prejšnjim letom poraslo tudi število kaznivih dejanj **ugrabitev oseb** (od 4 na 10).

Organji za notranje zadeve so obravnavali 44 (66) **eksplozij** in v štirih primerih pravočasno deaktivirali eksploziv. V letu 1994 se je zmanjšalo število uporabljenih bomb, povečala pa uporaba eksploziva in zažigalnih naprav. Precejšen odmev v javnosti so vzbudile eksplozije ročnih bomb. Bilo je tudi več eksplozij osebnih avtomobilov, ki so poškodovale bližnje objekte in povzročile večjo materialno škodo. Kriminalistom še ni uspelo dokončno razjasniti vseh primerov, domnevajo pa, da so bile eksplozije najpogosteje povezane z neurejenimi dolžniško-upniškimi razmerji in zavarovalniškimi odškodninami.

Po letu 1992 se je začelo ponovno povečevati število **prepovedanih prehodov čez državno mejo**. Slovenska policija je v letu 1993 obravnavala 83, v letu 1994 pa 87 tovrstnih kaznivih dejanj. Vzrok temu so zlasti ukrepi za zajezitev migracije ljudi iz nerazvitih držav in beguncev z vojnih območij na Balkanu, zaradi česar migranti in begunci iščejo ilegalne poti čez mejo. Ilegalne prehode čez državno mejo v Slovenijo in naprej v zahodno Evropo organizirajo predvsem kriminalne skupine iz Hrvaške in Slovenije.

V Sloveniji čedalje bolj narašča tudi **prostitucija**. V letu 1994 je policija obravnavala 10 (1) kaznivih dejanj posredovanja pri prostituciji in 6 (5) kaznivih dejanj zvodništva. Poleg prostitucije v javnih lokalih se razrašča tudi prostitucija v zasebnih stanovaljih, ki jo kriminalne skupine organizirajo pod kinko različnih agencij.

Tabela 7: Število in preiskanost krvnih in seksualnih deliktor

VRSTA K.D.	število K.D.		porast / upad (v %)	št. preisk. K.D.		skupna preisk. (v %)	
	1993	1994		1993	1994	1993	1994
- umor	24	33	37,50	24	30	100,00	90,91
- poskus umora	44	54	22,73	44	51	100,00	94,44
- detomor	2	8	300,00	2	8	100,00	100,00
- posebno huda telesna poškodba	18	20	11,11	16	18	88,89	90,00
- huda telesna poškodba	450	393	-12,67	435	376	96,67	95,67
- lahka telesna poškodba	531	518	-2,45	524	503	98,68	97,10
- ostala K.D. zoper življenje in telo	1.063	910	-14,39	1.057	902	99,44	99,12
S k u p a j	2.132	1.936	-9,19	2.102	1.888	98,59	97,52
- posilstvo	69	48	-30,43	67	48	97,10	100,00
- poskus posilstva	32	31	-3,13	32	27	100,00	87,10
- spolno nasilje	22	32	45,45	17	30	77,27	93,75
- kršitev spol. nedotaklj. z zlor. položaja	13	18	38,46	13	18	100,00	100,00
- sp. napad na osebo ml. od 14 let	83	102	22,89	82	101	98,80	99,02
- ostala K.D. zoper sp. ned. in moralo	16	15	-6,25	15	15	93,75	100,00
S k u p a j	235	246	4,68	226	239	96,17	97,15

2.2. Kazniva dejanja zoper življenje in telo ter zoper spolno nedotakljivost in moralo

V tabeli 7 so prikazana kazniva dejanja zoper življenje in telo ter zoper spolno nedotakljivost in moralo v letih 1993 in 1994.

Podatki kažejo, da je med kaznivimi dejanji zoper življenje in telo naraslo število umorov, poskusov umora in detomorov. Manj kot leto prej je bilo hudih telesnih poškodb in ogrožanj z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepisu. Nepreiskani so ostali po trije umori in poskusi umora.

Motivi za umore v preteklem letu so bili družinski spori, koristoljubje in maščevanje. Medijsko pozornost je vzbudil umor in poskus umora dveh čeških državljanov na počivališču avtoceste pri Razdrtem ter najdba raztelešenega moškega trupla v reki Savi pri Vikrčah v Ljubljani. Omenjena primera še nista pojasnjena. Konec leta 1994 je javnost vzinemirilo streljanje v nočnem klubu v Ljubljani, kjer je eden od udeležencev pretepa streljal na obiskovalce in ranil šest ljudi.

V primerjavi s prejšnjim letom je bilo v letu 1994 tudi več kaznivih dejanj spolnega nasilja, kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja in spolnih napadov na osebe, mlajše od 14 let, medtem ko se je število posilstev zmanjšalo. Nepreiskanih je ostalo le 7 kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in moralo.

2.3. Kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje

Kriminalisti in policisti so v letu 1994 obravnavali 31.733 (33.693) kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje ali 5,8% manj kot v prejšnjem

letu. Storilci so s temi kaznivimi dejanji povzročili za 4,1 milijarde tolarjev škode.

Klub upadu premoženske kriminalitete pa so narasle nekatere hujše oblike, z mobilnimi in dobro usposobljenimi storilci, ki na krajih dejanja puščajo manj sledi, uničujejo dokaze in se po prijetju branijo z molkom. Policia je pri njihovem preiskovanju naletela na malo uporabnih sledi in informacij, zato so takšni delikti ostali večinoma nepojasnjeni.

V letu 1994 je poraslo število velikih tatvin, ropov, goljufij, izsiljevanj itd., upadlo pa število tatvin, roparskih tatvin, poškodovanj tuje stvari, požigov itd.

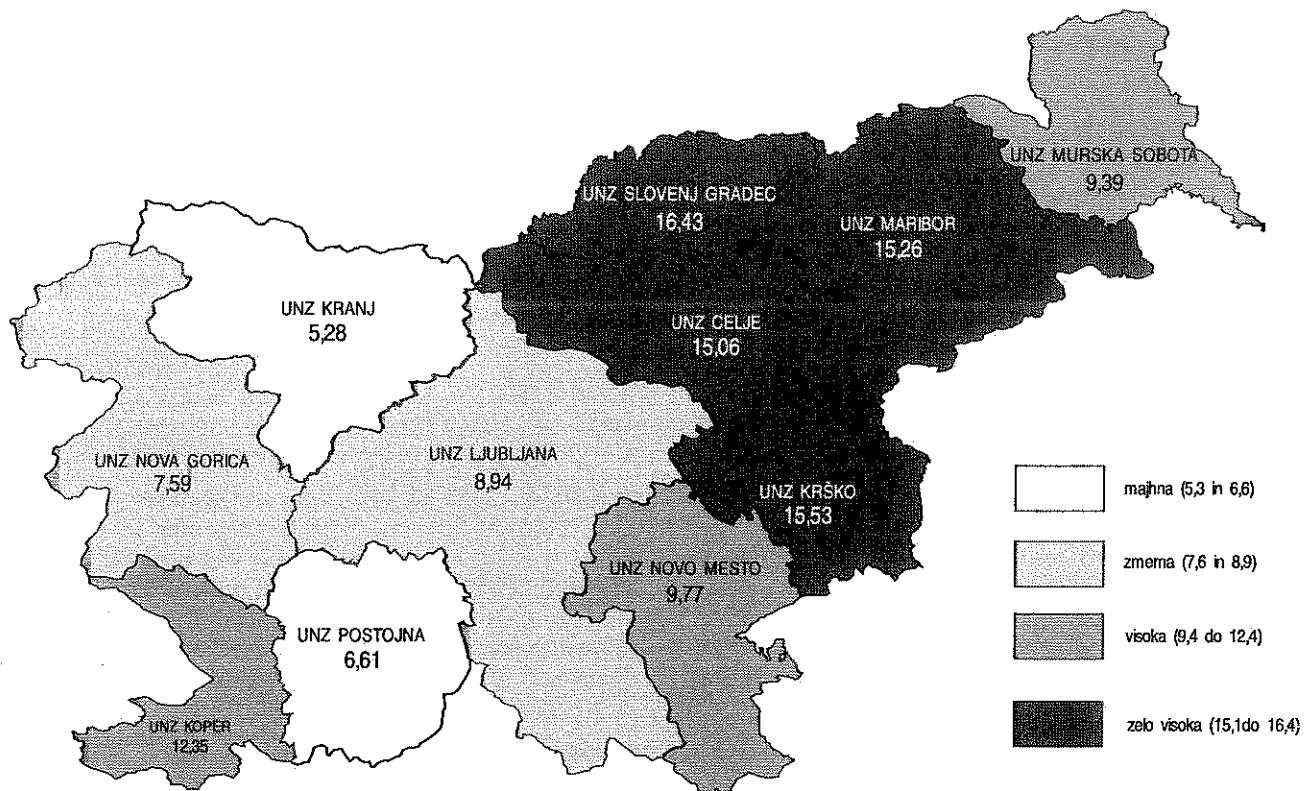
Značilnosti posameznih vrst in oblik premoženske kriminalitete so bile naslednje:

Tatvine *

Število tatvin je v primerjavi s preteklim letom upadlo od 15.293 na 14.205 ali za 7,1%. Skupna škoda je znašala 1,1 milijarde tolarjev, preiskanost pa 38,5 (40,1%). Med posameznimi oblikami je poraslo število žepnih tatvin (od 163 na 187) in tatvin iz stanovanja (od 1.054 na 1.067), upadlo pa število tatvin koles (od 1.894 na 1.779) in tatvin delov motornega vozila (od 1.890 na 1.567). Kriminalistom in policistom je uspelo preiskati 14,4% žepnih tatvin ali za 4,6% večji delež kot leto prej.

* Tatvine vsebinsko predstavljajo kazniva dejanja po 165. in 166. členu starega KZ R Slovenije, saj je bila posamezna oblika tatvine, kot je npr. žepna tatvina ali tatvina kolesa, glede na povzročeno škodo lahko kaznivo dejanje tatvine (po 165. čl.) ali pa kaznivo dejanje velike tatvine (po 166. členu).

Grafikon 5: Obremenjenost UNZ s krvnimi in spolnimi deliki glede na kriminalitetno število (1994)

Število drznih tatvin se je močno povečalo (od 216 na 315 ali za 45,8%), preiskanih pa je bilo 48,6 (49,5%). Žrtve drznih tatvin so bile večinoma starejše osebe, storilci pa mladoletniki.

Vlomi

Skupno število vlomov je poraslo od 9.575 na 10.739 ali za 12,2%, predvsem zaradi znatnega povečanja števila najpogostejše vrste vlomov — v avtomobile (za 33,7%). Kriminalistom in policistom je uspelo preiskati 30,1 (31,4)% obravnavanih vlomov.

Več kot 80% vseh vlomov je bilo storjenih na območjih UNZ Ljubljana, Maribor in Celje.

Upadlo je število vlomov v stanovanja, vikende, gostinske lokale, kioske, denarne ustanove itd. Storilci so 896—krat vlomili v objekt skozi vrata s cilindrično ključavnico.

Povečalo se je število vlomov v trgovine (za 24,9%). Kriminalisti so odkrili in prijeli več organiziranih skupin, ki so prišle v Slovenijo iz Hrvaške. Odmev v javnosti so vzbudili vlomi v trgovine z op-

Tabela 8: Število in preiskanost vlomov ter povzročena škoda

Vlomi v objekti	št. K.D.		porast / upad (v %)	skupna preisk. (v %)		škoda v milijonih SIT	
	1993	1994		1993	1994	1993	1994
-vlom v trgovino	583	728	24,87	42,54	33,93	77,69	953,52
-vlom v stanovanje	446	421	-5,61	21,75	28,27	80,89	65,20
-vlom v stanovanjsko hišo	957	962	0,52	25,71	21,93	135,33	198,68
-vlom v vikend	753	675	-10,36	43,29	32,74	22,64	23,05
-vlom v šolo	148	147	-0,68	55,41	34,01	8,25	12,00
-vlom v gostinski lokal	450	434	-3,56	37,11	41,94	59,48	39,08
-vlom v pošto	4	2	-50,00	50,00	-	0,05	0,05
-vlom v kiosk	334	326	-2,40	41,62	32,82	15,51	19,20
-vlom v denarno ustanovo	13	6	-53,85	76,92	-	3,66	0,74

tiko v različnih krajih Slovenije. Storilci so odnašali stroje za obdelovanje stekel, stekla, okvirje ipd.

Na novo pojavo obliko premoženske kriminalitete kaže primer dvakratnega vloma v isto stanovanjsko hišo, iz katere naj bi neznani storilci obakrat odnesli precej denarja, ki je bil shranjen v hišni blagajni. Primer do konca leta 1994 še ni bil pojasnjen, vendar so indici kazali, da je oba vloma naročil lastnik, da bi od zavarovalnice dobil odškodnino.

Z vlomi je bilo, tako kot v prejšnjem obdobju, najbolj obremenjeno območje UNZ Ljubljana, nadpovprečno kriminalitetno število (povprečje v letu 1994 je znašalo 54,4 kaznivih dejanj na 10.000 prebivalcev) pa je bilo zabeleženo tudi na območju UNZ Maribor in UNZ Koper.

Ropi in roparske tatvine

V primerjavi z letom 1993 je število ropov naraslo od 205 na 275 ali za 34,2%, število roparskih tatvin pa je upadlo od 27 na 19 ali za 29,6%. Preiskanost ropov je porasla od 61,5% na 66,6%.

Roparji so največkrat napadali posameznike. V 33 primerih so oropali starejše osebe na njihovih domovih, medtem ko je javnost najbolj vznemiril rop v

Celovcu (Avstrija), katerega so osumljeni štirje pripadniki specialne enote slovenske policije. Osumljenci so bili zelo hitro odkriti in priprti, kriminalisti pa so jih ovadili tudi zaradi sodelovanja pri večjem ropu v Ljubljani. V letu 1994 je bilo tudi 15 ropov menjalnic, 3 ropi prevozov denarja, po 2 ropa pošt in zlatarn ter po 1 rop banke in bencinske črpalki. Odmevnjejši je bil rop pošte v Solkanu in dva poskuša ropa prevoza gotovine v Ljubljani in na Ptiju, pri katerih so roparji uporabili strelno orožje.

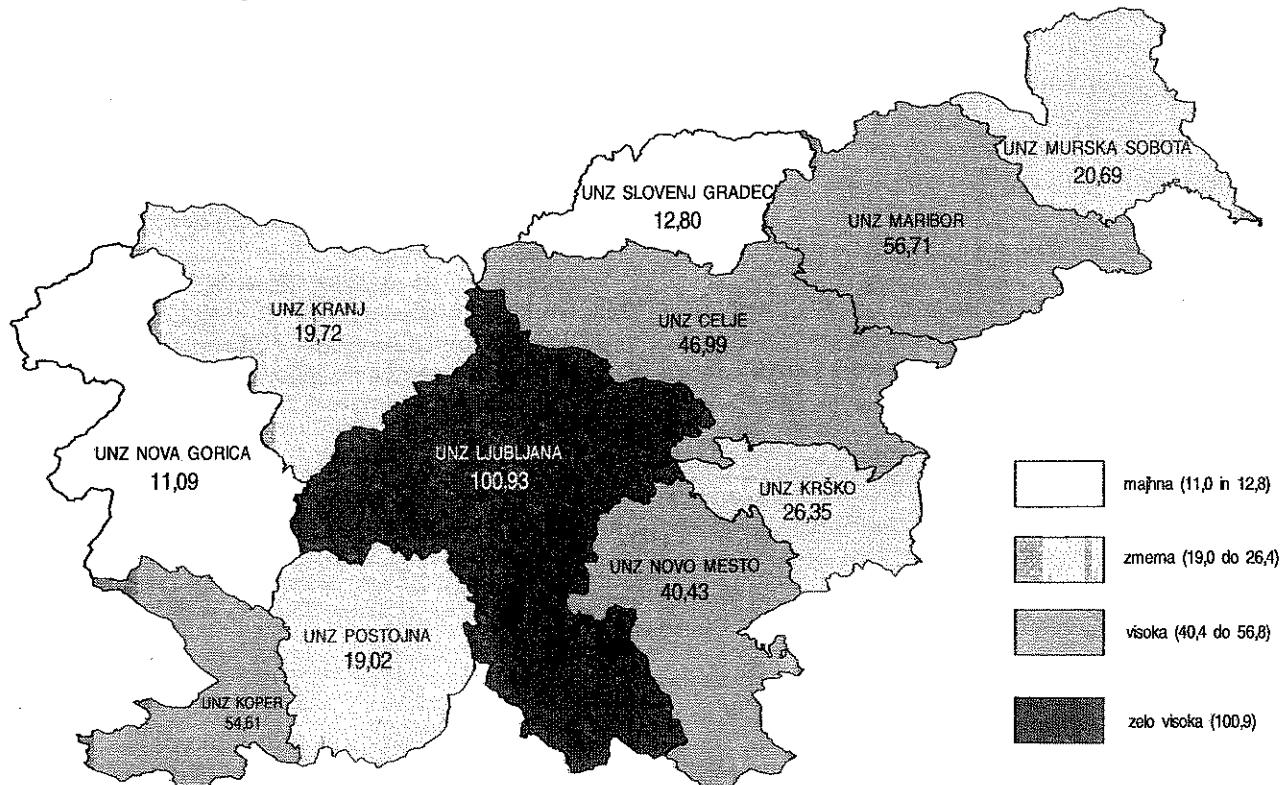
Storilci so bili v 56 primerih ali 20,4% vseh ropov v letu 1994 oboroženi s strelnim orožjem.

Z ropi in roparskimi tatvinami so bila v letu 1994 nadpovprečno obremenjena območja UNZ Ljubljana (2,6 kaznivih dejanj na 10.000 preb.), UNZ Novo mesto (1,9 kaznivih dejanj na 10.000 preb.) in UNZ Krško (1,7 kaznivih dejanj na 10.000 preb.).

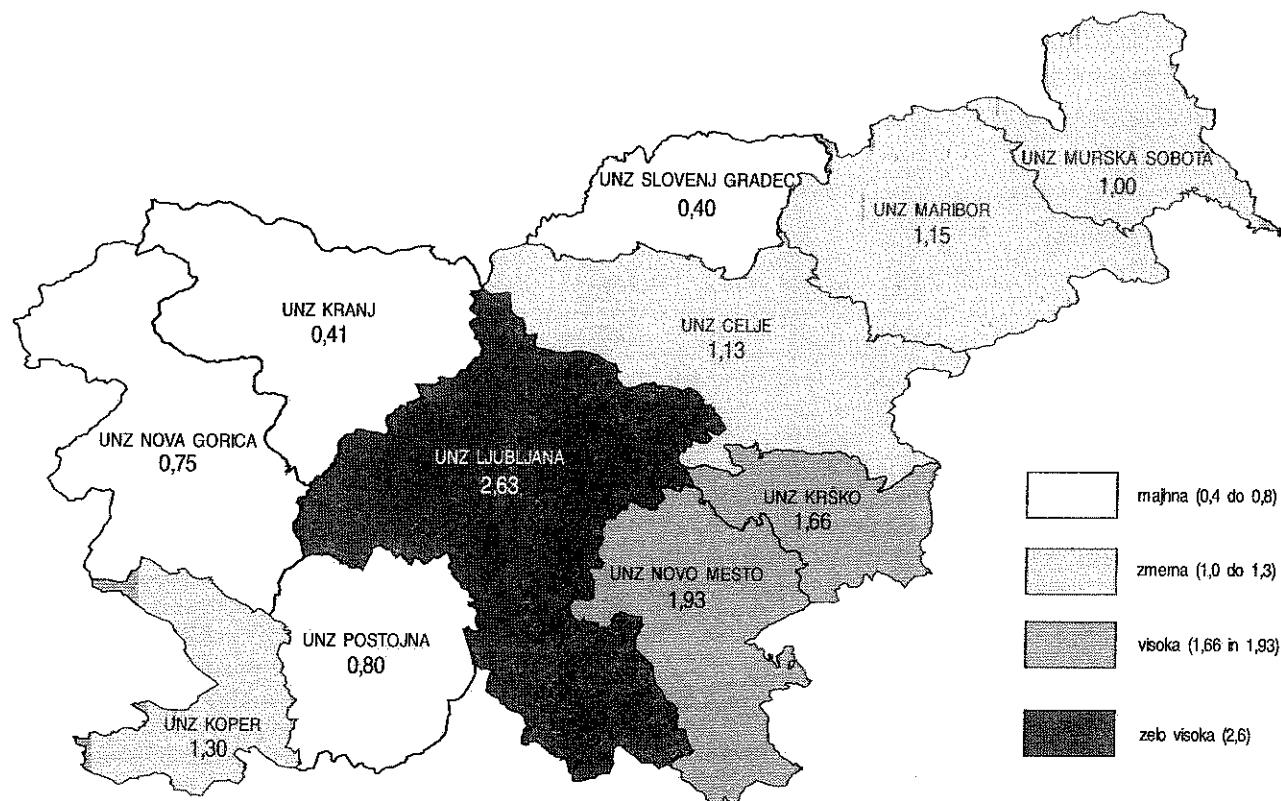
Tatvine, odvzemi in vlomi v avtomobile

Tatvine osebnih vozil v Sloveniji naraščajo že od leta 1990. V letu 1994 je bilo obravnavanih 854 odvzemov vozil (ki so jih storilci protipravno uporabili le za vožnjo) in 496 tatvin avtomobilov. Kriminalisti ocenjujejo, da je bilo največ ukradenih vozil odpeljanih na druga območja nekdanje Jugoslavije,

Grafikon 6: Obremenjenost UNZ z vlomi glede na kriminalitetno število (1994)

Grafičon 7: Obremenjenost UNZ z ropi in roparskimi tatvinami glede na kriminalitetno število (1994)

nekaj pa tudi na Madžarsko, Poljsko, v Romunijo, Ukrajino in Bolgarijo.

S tatvinami in odvzemi motornih vozil je bila povzročena škoda v višini 808,4 milijona tolarjev.

Organi za notranje zadeve so obravnavali 4.782 (3.577) vломov v avtomobile ali 33,7% več kot v prejšnjem letu, preiskanost pa je ostala enaka (27,5%).

V letu 1994 se je pojavila nova oblika legalizacije avtomobilov, ukradenih v tujini. Storilci so ponaredili vse dokumente, potrebne za uvoz in registracijo vozila v naši državi ter pri tem uporabljali dobro ponarejene obrazce in žige.

Goljufije

Kriminalisti in policisti so v letu 1994 obravnavali 1.891 (3.001) klasičnih goljufij (poslovne goljufije niso upoštevane) ali 37,0% manj kot leto prej. Z njimi je bila povzročena škoda v višini 510,6 milijona tolarjev.

Goljufije so bile povezane predvsem z odškodninskimi zahtevki zavarovalnicam. Kriminalisti so preiskovali primere najemanja rent-a-car vozil in prijavljanja njihovih fiktivnih kraju. Bili so tudi primeri goljufanja zavarovalnic z insceniranjem prometnih nezgod.

Tabela 9: Število in preiskanost avtomobilske kriminalitete ter povzročena škoda

VRSTA K.D.	število K.D.		porast / upad (v %)	skupna preisk. (v %)		škoda v milijonih SIT	
	1993	1994		1993	1994	1993	1994
- tatvina avtomobila	485	496	2,27	21,24	22,18	706,89	714,63
- vlon v avto	3.577	4.782	33,69	27,48	27,50	114,64	172,82
- odvzem motornega vozila	831	854	2,77	61,85	65,81	56,87	93,75
S k u p a j	4.893	6.132	25,32	32,70	32,40	878,39	981,20

Tabela 10: Število in preiskanost nekaterih vrst premoženjskih deliktov

VRSTA K.D.	Število K.D.		porast / upad (v%)	skupna preisk. (v %)	
	1993	1994		1993	1994
- rop	205	275	34,15	61,46	66,55
- poškodovanje tuje stvari	2.685	1.558	-41,97	55,23	60,53
- požig	79	53	-32,91	70,89	58,49
- tatvina kolesa	1.894	1.779	-6,07	18,16	16,19
- tatvina delov mot.vozila	1.890	1.567	-17,09	21,16	19,97
- tatvina avtomobila	485	496	2,27	21,24	22,18
- tatvina iz stanovanja	1.054	1.067	1,23	47,91	49,86
- drzna tatvina	216	315	45,83	49,54	48,57
- vлом v avto	3.577	4.782	33,69	27,48	27,50
- vлом v stanovanje	446	421	-5,61	21,75	28,27
- vлом v stanovanjsko hišo	957	962	0,52	25,71	21,93

Požigi

V letu 1994 so organi za notranje zadeve obravnavali tudi 53 (79) požigov, s katerimi je bila povzročena škoda v višini 58,0 (96,2) milijonov tolarjev. Pri tem jim je uspelo preiskati 58,5 (70,9)% tovrstnih kaznivih dejanj. Vzroki za požige so bili predvsem osebni spori in maščevanja.

2.4. Kazniva dejanja zoper javni red in mir ter zoper splošno varnost ljudi in premoženja

Število kaznivih dejanj zoper javni red in mir je v letu 1994 upadelo od 993 na 966 ali za 2,7%. Nekoliko se je povečalo število kaznivih dejanj preprečitve uradnega dejanja uradni osebi (od 211 na 225) in kaznivih dejanj napada na uradno osebo, ko ta opravlja naloge varnosti (od 53 na 54). Slednja so bila večinoma storjena med različnimi posredovanji policistov ali pri obravnavanju cestno prometnih prekrškov. Število kaznivih dejanj nasilniškega obnašanja je poraslo od 429 na 432, storilci pa so bili največkrat mladoletniki.

Zmanjšalo se je tudi število kaznivih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja (od 508 na 352 ali za 30,7%). Z njimi povzročena škoda je znašala 261,2 milijona tolarjev.

3. Gospodarska kriminaliteta

Gospodarska kriminaliteta v Sloveniji narašča že od leta 1991. V letu 1994 se je število gospodarskih kaznivih dejanj povečalo v primerjavi s prejšnjim letom od 3.235 na 4.771 ali za 47,5%. Porast je posledica izrednega povečanja poslovnih goljufij (od 682 na 2.197), medtem ko je skupno število vseh drugih gospodarskih deliktov (2.574) ostalo na ravni leta 1993 (2.553). Zaradi povečanja poslovnih goljufij

se je število tipičnih gospodarskih deliktov* zvišalo s 1.684 na 3.172 ali za 88,4%; število drugih, vsebinsko manj pomembnih oziroma netipičnih gospodarskih deliktov, pa od 1.551 na 1.599 ali za 3,1%.

Poleg izrednega porasta poslovnih goljufij, je med gospodarskimi delkti opazno tudi povečanje števila kaznivih dejanj zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe (od 247 na 340), sklenitve škodljive pogodbe (od 17 na 36), zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic (od 58 na 65) in dajanja podkupnine (od 28 na 32); zmanjšalo pa se je število kaznivih dejanj ponareditve ali uničenja poslovnih listin (od 160 na 107), zatajitev davščin in drugih družbenih dajatev (od 144 na 120), poneverbe (od 130 na 110), ponareditve ali uničenja uradne listine (od 38 na 21), neupravičene uporabe (od 31 na 15), jemanje podkupnine (od 23 na 10), nevestnega gospodarjenja (od 32 na 24) in zlorabe pooblastil (od 54 na 53). Med drugimi kaznivimi dejanji, ki se prav tako statistično prikazujejo v okviru gospodarske kriminalitete, velja omeniti visok porast kaznivih dejanj ponarejanja vrednotnic (od 630 na 872) ter upad gozdnih tatvin (od 553 na 381).

Z gospodarskimi kaznivimi dejanji so storilci povzročili 23,1 milijarde tolarjev materialne škode, kar predstavlja 82,5% celotne škode, povzročene s kriminaliteto v letu 1994. To je precej višji delež kot v prejšnjih letih (v letu 1993 — 56,5%). Škoda se je bistveno povečala zaradi kaznivih dejanj v zvezi z lastninskim preoblikovanjem podjetij, poslovnih goljufij in drugih tipičnih gospodarskih deliktov. Izredno visoko škodo je zabeležila UNZ Nova Gorica pri obravnavi Komercialne banke Nova Gorica. Vzrok sanacijskega postopka banke je bilo kaznivo dejanje nevestnega gospodarjenja, ki je povzročilo

* Med tipične gospodarske delkte sodijo kazniva dejanja od čl. 127 do čl. 146, čl. 152, čl. 171 (poslovna goljufija) in od čl. 191 do čl. 197 KZ RS.

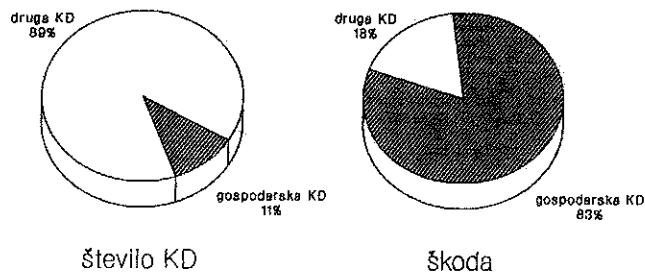
Tabela 11: Struktura gospodarske kriminalitete

Enota obravnave	1) tipična gospodarska K.D.			2) ostala K.D.			3) skupno št. K.D.		
	1993	1994	porast/upad (v %)	1993	1994	porast/upad (v %)	1993	1994	porast/upad (v %)
UNZ MARIBOR	228	726	218,42	325	286	-12,00	553	1.012	83,00
UNZ NOVA GORICA	65	140	115,38	30	30	0,00	95	170	78,95
UNZ POSTOJNA	28	49	75,00	20	26	30,00	48	75	56,25
UNZ LJUBLJANA	499	832	66,73	507	714	40,83	1.006	1.546	53,68
UNZ SLOVENJ GRADEC	71	127	78,87	24	19	-20,83	95	146	53,68
UNZ CELJE	234	499	113,25	235	216	-8,09	469	715	52,45
REPUBLIKA SLOVENIJA	1.684	3.172	88,36	1.551	1.599	3,09	3.235	4.771	47,48
UNZ MURSKA SOBOTA	91	164	80,22	70	54	-22,86	161	218	35,40
UNZ KRANJ	181	268	48,07	89	86	-3,37	270	354	31,11
UNZ NOVO MESTO	120	170	41,67	103	79	-23,30	223	249	11,66
UNZ KOPER	125	131	4,80	53	49	-7,55	178	180	1,12
UNZ KRŠKO	42	66	57,14	95	40	-57,89	137	106	-22,63

12,0 milijard tolarjev škode. Samo kazniva dejanja nevestnega gospodarjenja so zato povzročila več kot polovico celotne škode gospodarske kriminalitete (12,4 milijarde tolarjev). Večjo škodo so povzročila še kazniva dejanja sklenitve škodljive pogodb (3,5 milijarde), zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe (2,3 milijarde), poslovnih goljufij (2,1 milijarde), oškodovanja upnikov (1,1 milijarde), zlorabe pooblastil (0,8 milijarde) in zatajitve davščin (0,4 milijarde).

Osrednjo dejavnost kriminalistične službe na področju gospodarske kriminalitete je predstavljalo odkrivanje in obravnavanje kaznivih dejanj v zvezi z lastninskim preoblikovanjem podjetij, organiziranih oblik gospodarskega kriminala, povezanega z

Grafikon 8: Kazniva dejanja in povzročena škoda v letu 1994

odlivom kapitala v tujino, fiktivnih tujih vlaganj, korupcije v državnih organih in gospodarskih dejavnostih, poslovnih goljufij v mednarodnem prometu, bančništvu in blagovnem prometu ter večjih davčnih zatajitev.

Kriminalistična služba je v letu 1994 namenila posebno pozornost odkrivanju nezakonitosti pri lastninskem preoblikovanju podjetij. Kriminalisti so na podlagi 352 prejetih revizijskih zapisnikov Agencije RS za plačilni promet, nadziranje in informiranje podali 74 kazenskih ovadb. Med kaznivimi dejanji, povezanimi z lastninskim preoblikovanjem podjetij, so prevladovale zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe. Pretežno so se pojavljale v obliki pridobivanja premoženske koristi na škodo družbenega premoženja prek »by pass« podjetij. Poleg protipravnega pridobivanja premoženske koristi s pomočjo »by pass« podjetij so kriminalisti obravnavali tudi naslednje oblike oškodovanja družbenega premoženja:

- previsoko obrestovanje internih delnic,
- previsoko obrestovanje posojil, najetih pri novoustanovljenem podjetju,

Tabela 12: Število pomembnejših gospodarskih kaznivih dejanj

kazniva dejanja	1993	1994	porast/upad v %
- nevestno gospodarjenje	32	24	-25,00
- sklenitev škodljive pogodbe	17	36	111,76
- zloraba pooblastil	54	53	-1,85
- zloraba položaja ali pravic odgovorne osebe	247	340	37,65
- poneverba	130	110	-15,38
- neupravičena uporaba	31	15	-51,61
- ponareditev ali uničenje poslovnih listin	160	107	-33,13
- zatajitev davščin			
idr. družbenih dajatev	144	120	-16,67
- poslovna goljufija	682	2197	222,14
- zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	58	65	12,07
- ponareditev ali uničenje uradne listine	38	21	-44,74
- jemanje podkupnine	23	10	-56,52
- dajanje podkupnine	28	32	14,29

— nesorazmerno delitev dobička mešanega podjetja glede na strukturo kapitala, ki je povečevala delež zasebnega kapitala,

— odkup delnic z brezobrestnim kreditiranjem družbenega podjetja ali izplačilom neupravičenega regresa.

V letu 1994 se je močno povečalo število poslovnih goljufij. Najpogosteje so bile trgovske, sledile so kreditne, virmanske, zavarovalniške in najemniške goljufije. Zanimiv je bil primer osebe, ki je izvedla štiri posojilniške poslovne goljufije. Pri različnih podjetjih je kupila štiri dražje avtomobile s posojili, ki so ga odobrile različne banke in nato vozila prodala še pred opravljeno registracijo.

Kriminalisti so pri nekaterih gospodarskih kaznivih dejanjih, zlasti pa pri poslovnih goljufijah, zasledili tudi več elementov organiziranega gospodarskega kriminala.

Organi za notranje zadeve so v letu 1994 samostojno odkrili 2.403 gospodarska kazniva dejanja, kar pomeni približno polovico (50,4%) vseh odkritih in obravnavanih tovrstnih dejanj. Oškodovanci (fizične osebe, podjetja in druge pravne osebe) so jih odkrili 1.779 ali 37,3%, državni organi (pravosodni in upravljeni organi, SDK oziroma agencija, inšpekcija in carinska služba) 267 ali 5,6%, drugi subjekti (ne-оškodovane fizične in pravne osebe) pa 334 ali 6,7%.

Tabela 13: Subjekti odkrivanja gospodarske kriminalite v letu 1994

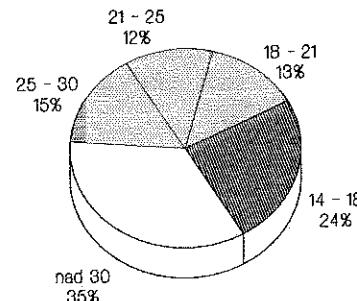
Subjekt	št. KD	%
- policija	2.403	50,37
- ošk. podjetja idr. pravne osebe	983	20,60
- oškod. fizične osebe	796	16,68
- neošk. fiz. in pravne osebe	273	5,72
- pravosodni organi	135	2,83
- SDK oz. agencija	104	2,18
- inšpekcije	12	0,25
- upravljeni organi	11	0,23
- carinska služba	5	0,10
- drugi subjekti	49	1,03
Skupaj	4.771	100,0

4. Osumljenci in žrtve kaznivih dejanj

Zaradi utemeljenega suma storitve kaznivih dejanj so v letu 1994 kriminalisti in policisti ovadili javnim tožilstvom 31.787 (32.332) osumljencev. Med njimi se je v primerjavi s prejšnjim letom malenkostno zmanjšal delež mladoletnikov (od 24,8 na 24,4%) in povečal delež osumljencev, ki so bili že obravnavani zaradi kaznivih dejanj (od 11,6 na 11,9%). Naj-

več ovadenih osumljencev (2.094) je bilo ob storitvi kaznivega dejanja starih 17 let.

Grafikon 9: Starostna struktura ovadenih osumljencev (1994)

(dopolnjena leta v času storitve K.D.)

Število osumljencev v okviru posameznega leta je prikazano statistično in ne pomeni dejanskega števila ovadenih oseb. Nekdo, ki je bil npr. v istem letu ovaden zaradi več kaznivih dejanj, se večkrat pojavi tudi v skupnem številu osumljencev. Zato je statistično število praviloma večje od dejanskega.

Od skupnega statističnega števila osumljencev, jih je bilo 5.176 ali 16,3% **ovadenih zaradi gospodarskih deliktorjev**. Med njimi je bilo največ direktorjev (838), od tega 800 generalnih, 21 finančnih in 17 komercialnih. Tem sledijo komercialisti in trgovci (442), od tega 270 prodajalcev, 67 trgovskih predstavnikov, 60 komercialistov, 43 trgovskih poslovodij in 2 trgovska potnika; zaposleni v gostinstvu in turizmu (218), od tega 22 poslovodij in 196 drugih zaposlenih; finančno-knjigovodski uslužbenci (42), od tega 21 računovodij, 4 blagajniki in 17 drugih uslužbencev. Ovadenih je bilo tudi 79 administrativnih uslužbenec, 22 carinskih, tržnih in davčnih inšpektorjev ter 3.535 oseb na drugih delovnih mestih.

Leta 1994 se je nadaljevalo naraščanje deleža kaznivih dejanj, pri katerih so bili **žrtve** otroci in mladoletniki. Naraščanje je razvidno od leta 1990 dalje, ko je delež tovrstnih kaznivih dejanj znašal 5,2%, medtem ko je v letu 1994 dosegel 6,6%. Med 29.569 (30.572) kaznivimi dejanji, pri katerih so bile žrtve fizične osebe, je bilo 490 (523) oz. 1,7% kaznivih dejanj z žrtvami, mlajšimi od 14 let in 1.455 (1.352) oz. 4,9% kaznivih dejanj, pri katerih so bile žrtve mladoletniki (v starosti od 14 do 18 let).

Otroci in mladoletniki so bili v letu 1994 žrtve naslednjih hujših kaznivih dejanj:

- umor (87)*: 5 otrok in 1 mladoletna oseba,
- zanemarjanje mladoletne osebe (71): 56 otrok in 15 mladoletnih oseb,

* V oklepaju je navedeno število vseh kaznivih dejanj v letu 1994.

- protipraven odvzem prostosti (65): 2 otroka in 10 mladoletnih oseb,
- posilstvo (79): 30 mladoletnih oseb,
- spolno nasilje (32): 6 mladoletnih oseb,
- spolna zloraba slabotne osebe (9): 4 mladoletne osebe,
- spolni napad na osebo mlajšo od 14 let: 102 otroka,
- kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja (18): 4 otroci in 14 mladoletnih oseb.

4.1. Mladoletniška kriminaliteta

V povprečju je vsak četrti ovadeni osumljenec v Sloveniji mladoleten. Leta 1994 so policisti in kriminalisti obravnavali 7.759 (8.029) mladoletnikov zaradi utemeljenega suma storitve 5.599 (5.554) kaznivih dejanj. Glede na leto 1993 se je število obravnavanih mladoletnikov zmanjšalo za 3,4%, število njihovih kaznivih dejanj pa se je povečalo za 0,8%. Delež mladoletnikov med osumljenci, ki je zadnja leta stalno naraščal, je nekoliko upadel (od 24,8% na 24,4%).

V primerjavi z letom 1993 se je med kaznivimi dejanji, za katera so bili ovadeni mladoletniki, povečalo število velikih tatvin, ropov, prikrivanj, odvzemov motornega vozila in izsiljevanj, medtem ko se je število tatvin in poškodovanj tuje stvari zmanjšalo.

Najbolj je izstopal porast števila izsiljevanj (za 46,4%). Skupine mladoletnih storilcev so izsiljevale denar od svojih vrstnikov in mlajših žrtev, jim grozile in jih pretepale.

Na področju mladoletniške kriminalitete zbuja skrb zlasti porast nasilniških in drugih težjih kaznivih dejanj (umorov, hudih telesnih poškodb, posilstev, ropov, nasilniškega obnašanja, kaznivih dejanj v zvezi z mamili itd.) Mladoletniki so bili v letu 1994

osumljeni štirih umorov, 11 posilstev in 74 ropov. Velik odmev v javnosti je imel primer, ko je mladoletnik umoril svojo vrstnico.

Posebej je treba opozoriti na nadaljnje širjenje narkomanije med mladimi. Čedalje več je tudi mladoletnih preprodajalcev mamil. Število kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili se je povečalo kar za 275,0% (od 8 na 30), število kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil pa za 55,6%.

Tabela 14: Število pomembnejših kaznivih dejanj mladoletnikov

Kazniva dejanja	1993	1994	porast/upad (v %)
- umor	2	4	100,00
- posilstvo	6	11	83,33
- huda telesna poškodba	39	45	15,38
- lahka telesna poškodba	32	28	-12,50
- tatvina	2.226	2.050	-7,91
- velika tatvina	1.533	1.676	9,33
- rop	62	74	19,35
- odvzem motornega vozila	203	260	28,08
- goljufija	99	77	-22,22
- izsiljevanje	112	164	46,43
- prikrivanje	364	451	23,90
- poškodovanje tuje stvari	393	260	-33,84
- nasilniško obnašanje	50	57	14,00
- ponarejanje listin	80	61	-23,75
- ponarejanje vrednotnic	40	57	42,50
- KD v zvezi z mamili	26	58	123,08

VIRI:

— MNZ RS, Uprava kriminalistične službe, februar 1995: Poročilo o kriminaliteti in delu kriminalistične službe v letu 1994

— MNZ RS, Uprava kriminalistične službe, april 1995: Boj s kriminaliteto v Sloveniji

ŠTEVILO KAZNIVIH DEJANJ V LETIH 1986 — 1994

Zakon — člen	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Skupaj
CARINSKI ZAKON	59	48	45	39	34	158	22	6	5	416
KZ AP KOSOVA	9	4	1	-	1	-	-	-	-	15
KZ AP VOJVODINE	2	1	-	-	-	-	-	-	-	3
KZ SR ČRNE GORE	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6
KZ SR BOSNE IN HERCEGOVINE	13	25	2	7	1	-	-	-	-	48
KZ SR HRVATSKE	15	11	2	5	-	5	-	-	-	38
KZ SR MAKEDONIJE	1	3	-	2	-	1	-	-	-	7
KZ SR SRBIJE	16	16	1	-	-	-	-	-	-	33
R— 46 UMOR	58	77	79	73	78	78	97	68	87	695
R— 47 UBOJ NA MAH	2	1	-	-	-	-	2	1	1	7
R— 48 POVZROČITEV SMRTI IZ MALOMAR.	8	5	7	5	4	8	5	2	9	53
R— 49 DETOMOR	1	2	4	3	3	1	3	2	8	27
R— 50 NAPELJEV. IN POMOČ PRI SAMOMORU	2	2	1	-	2	-	2	-	-	9
R— 51 NEDOVOLJENA PREKIN. NOSEČNOSTI	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Zakon — člen	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Skupaj
R— 52 POSEBNO HUDA TELESNA POŠKODBA	26	18	11	21	13	28	21	18	20	176
R— 53 HUDA TELESNA POŠKODBA	386	374	367	337	376	412	400	450	393	3.495
R— 54 LAHKA TELESNA POŠKODBA	741	661	634	571	523	434	577	531	518	5.190
R— 55 SODELOVANJE PRI PRETEPU	22	23	14	21	28	31	19	36	40	234
R— 56 OGROŽ. Z NEVAR. ORODJEM PRI PRET	429	476	632	574	688	731	942	1.017	851	6.340
R— 57 POVZROCITEV NEVARNOSTI	1	-	-	1	1	1	1	4	2	11
R— 58 ZAPUSTITEV SLABOTNE OSEBE	1	1	-	-	1	-	-	1	1	5
R— 59 OPUSTITVEV POMOČI	6	2	1	1	1	2	-	2	6	21
R— 60 KRŠITEV ENAKOPRAVNOSTI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
R— 61 PRISILJENJE	1	-	1	-	-	1	-	1	2	6
R— 63 UGRABITEV OSEB	1	1	1	1	1	5	5	4	10	29
R— 64 OGROŽANJE VARNOSTI	17	50	33	35	38	60	80	139	107	559
R— 65 GRDO RAVNANJE	-	-	-	-	1	2	1	1	-	5
R— 66 NEUPRAVIČENA OSEBNA PREISKAVA	-	-	-	1	1	3	2	7	-	14
R— 69 KRŠITEV TAJNOSTI OBČIL.	6	10	-	2	2	3	-	-	-	23
R— 71 KRŠ. NEDOTAKLJIVOSTI STANOVANJA	312	295	363	409	520	512	627	621	672	4.331
R— 73 KRŠITEV PRAVICE DO PRITOŽBE	-	-	1	-	-	-	-	-	2	3
R— 76 KRŠITEV SAMOUPRAVLJANJA	9	8	6	3	4	-	-	1	-	31
R— 77 KRŠ. PRAVIC DO SAMOUPRAVLJANJA	1	3	-	1	-	1	-	-	-	6
R— 78 ZLORABA SAMOUPRAVLJANJA	5	5	5	4	2	-	-	-	-	21
R— 83 UNIČENJE VOLILNIH LISTIN	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
R— 84 PONAREDITEV VOLILNIH REZULTAT.	-	1	-	-	1	-	-	2	-	4
R— 85 KRŠITEV TAJNOSTI GLASOVANJA	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
R— 86 KRŠ. TEMELJNIH PRAVIC DELAVCEV	17	16	26	11	17	12	38	27	23	187
R— 87 KRŠ. PRAVICE DO VARST. PRI DELU	3	1	1	3	-	1	-	-	-	9
R— 88 PREPREČITEV VRNITVE NA DELO	-	1	1	-	1	2	2	3	2	12
R— 89 KRŠ. PRAVIC ZAČASNO ZAPOS. OSEB	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
R— 90 KRŠ. PRAVIC IZ SOCIAL. ZAVAROVAN	15	14	19	10	6	13	23	19	10	129
R— 91 ZLORABA PRAVIC IZ SOC. ZAVAROV.	-	1	3	1	-	-	1	-	4	10
R— 93 ZUNAJZAKONSKA SKUP. Z MLADOL. OS	-	1	3	3	3	-	1	-	-	11
R— 94 ODVZEM MLADOLETNE OSEBE	6	17	15	7	16	15	25	15	13	129
R— 96 ZANEMARJANJE MLADOLETNE OSEBE	55	48	65	48	62	51	70	75	71	545
R— 97 KRŠITEV DRUŽINSKIH OBVEZNOSTI	2	-	7	3	2	2	3	3	-	22
R— 98 NEPLAČEVANJE PREŽIVNINE	77	60	79	90	82	126	126	84	76	800
R— 99 KROVKRUNSTVO	3	1	4	3	-	-	2	-	-	13
R— 062 PROTIPRAVEN ODVZEM PROSTOSTI	13	22	18	19	23	29	52	51	65	292
R— 100 POSILSTVO	151	127	153	111	105	93	99	101	79	1.019
R— 101 SPOLNO NASILJE	18	36	31	24	26	30	30	22	32	249
R— 102 SPOLNA ZLORABA SLABOTNE OSEBE	11	15	16	15	8	10	10	11	9	105
R— 103 SPOL. NAP. NA OS. MLAJŠO OD 14 L.	68	106	92	64	64	92	76	83	102	747
R— 104 KRŠ. SPOL. NEDOTAK. Z ZLOR. POLOŽ.	3	6	3	6	8	6	13	13	18	76
R— 105 ZVODNIŠTVO	5	3	4	-	2	1	3	5	6	29
R— 106 RAZŽALITEV	26	27	23	16	15	8	25	12	24	176
R— 107 OBREKOVARANJE	3	1	2	-	4	-	-	2	4	16
R— 108 ŽALJIVA OBDOLŽITEV	3	2	-	2	4	1	-	5	6	23
R— 112 SRAMOTITEV SR SLOV. ALI DR. SR	-	-	-	-	3	-	-	-	1	4
R— 113 SRAMOTITEV NARODNOSTI JUGOSLAV	2	-	-	-	2	-	-	-	-	4
R— 114 PREGON ZARADI KD ZOPER ČAST	17	9	9	1	5	3	5	3	2	54
R— 120 PROIZVOD. ZDRAV. OPOREČNIH ŽIVIL	-	4	1	2	3	-	1	1	1	13
R— 122 NEVESTNO ZDRAVLJENJE	-	1	2	-	4	-	-	1	-	8
R— 123 OPUSTITVEV ZDRAVSTVENE POMOČI	3	1	-	1	-	-	-	-	1	6
R— 124 MAZAŠTVO	-	-	-	1	1	1	-	-	1	4
R— 125 POSTREŽBA MLADOLETNIKOM Z ALKO	2	-	5	1	1	2	5	7	6	29
R— 126 HUDA KD ZOPER ČLOV. ZDRAVJE	1	1	1	-	3	3	2	-	1	12
R— 127 NEVESTNO GOSPODARjenje	98	71	63	51	40	42	27	32	24	448
R— 128 POVZROCITEV STEČAJA	1	2	-	-	1	1	2	4	-	11
R— 129 NEVESTNO RAVNAN. Z DRUŽB. PREMOŽ	20	11	9	7	5	-	9	3	3	67
R— 130 SKLENITEV ŠKODLJIVE POGODBE	7	5	4	6	12	22	29	17	36	138
R— 131 IZDAJA POSLOVNE TAJNOSTI	2	-	2	1	1	3	-	2	-	11
R— 132 ZLORABA POOBLASTIL	3	7	11	16	22	56	26	54	53	248
R— 133 ZLORABA POLOŽ. ODGOVORNE OSEBE	197	102	187	146	301	222	273	247	340	2.015
R— 134 POSEBEN PRIMER GOLJUFije	18	8	8	7	-	-	-	-	-	41
R— 135 DAJANJE PREDNOSTI KUPCEM	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2
R— 136 PRESLEPITEV KUPCEV	-	-	1	1	-	-	-	1	-	3

Zakon — člen	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Skupaj
R—137 KRŠITEV PREDPISOV O CENAH	6	2	1	-	-	-	-	-	-	9
R—138 KRIVO MERJENJE	2	-	-	-	-	-	-	1	-	3
R—139 RAZSIPNIŠ. NA ŠKODO DRUŽ. PREMOŽ	-	5	2	3	2	-	-	-	3	15
R—140 OŠKODOVANJE UPNIKOV	-	1	1	-	1	4	4	5	8	24
R—141 PONEVERBA	310	306	283	179	171	157	151	130	110	1.797
R—142 GRABEŽ	111	156	71	129	-	-	-	-	-	467
R—143 NEUPRAVIČENA UPORABA	120	121	100	62	51	57	40	31	15	597
R—144 NEUPRAVIČENO SPREJEMANJE DARIL	29	17	21	24	14	28	5	8	9	155
R—145 NEUPRAVICENO DAJANJE DARIL	29	15	17	22	4	23	6	8	4	128
R—146 PONARED. ALI UNIČ. POSLOV. LISTIN	111	114	124	118	138	150	131	160	107	1.153
R—147 NEDOVOLJENA TRGOVINA	148	159	196	138	72	138	18	6	1	876
R—148 NEDOVOLJENO POSOJANJE DENARJA	-	-	-	-	1	-	1	5	13	20
R—149 NEDOVOLJ. RAZPOLAGANJE S STAN.	35	30	25	27	25	47	13	6	2	210
R—150 NEDOVOLJENA PROIZVODNJA	-	1	1	1	-	1	-	-	-	4
R—151 NEUPRAV. UPOR. DOPOL. DELA DRUGIH	4	3	-	1	-	-	-	-	-	8
R—152 ZATAJITEV DAVŠČIN	81	155	113	92	47	48	70	144	120	870
R—153 PONAREJ. VREDNOTNIC. VRED. PAPIR.	2	-	2	-	9	12	8	9	31	73
R—154 IZDEL. PRIPOMOČKOV ZA PONAREJAN	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2
R—155 PROTIPR. ZAVZETJE NEPREMIČNINE	7	8	8	12	8	2	2	3	2	52
R—156 UNIČENJE NASADOV S ŠKOD. SNOVJO	-	-	-	1	1	2	-	1	1	6
R—157 UNIČEVANJE GOZDOV	4	7	1	8	6	11	49	79	7	172
R—158 GOZDNA TATVINA	300	338	504	489	552	517	886	553	381	4.520
R—159 NEZAKONIT LOV	51	43	74	30	59	54	109	45	49	514
R—160 NEZAKONIT RIBOLOV	2	6	1	2	-	3	4	4	1	23
R—161 PRENAŠAN. KUŽNIH BOLEZ. PRI ŽIV.	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2
R—163 NEVESTNA VETERINARSKA POMOC	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
R—165 TATVINA	16.792	13.057	16.066	13.549	14.080	14.463	15.255	14.389	13.219	130.870
R—166 VELIKA TATVINA	8.091	8.849	8.497	13.343	9.960	11.974	17.657	10.915	12.112	101.398
R—167 ROPARSKA TATVINA	13	24	14	15	13	33	28	27	19	186
R—168 ROP	131	156	133	125	137	220	213	205	275	1.595
R—169 ZATAJITEV	108	112	111	152	112	127	141	127	92	1.082
R—170 ODVZEM MOTORNEGA VOZILA	1.205	1.135	1.156	966	949	899	810	831	854	8.805
R—171 GOLJUFJA	1.844	2.021	2.036	1.633	2.204	2.637	3.828	3.683	4.088	23.974
R—172 IZSILJEVANJE	19	22	32	28	61	52	148	208	266	836
R—173 POSEBEN PRIMER IZSILJEVANJA	-	1	2	4	1	1	4	2	3	18
R—174 ODERUŠTVO	8	11	11	3	10	16	7	5	6	77
R—175 ZLORABA ZAUPANJA	3	6	4	5	3	3	2	20	6	52
R—176 PRIKRIVANJE	526	470	636	634	684	667	1.268	1.118	1.275	7.278
R—177 POŠKODOVANJE TUJE STVARI	2.247	2.419	2.158	2.395	2.331	2.697	4.259	2.685	1.558	22.749
R—178 POŠK. STVARI POSEB. KULT. POMENA	5	2	6	5	5	4	6	6	7	46
R—179 NEDOVOL. IZVOZ STVAR. POS. KULT. P	3	-	2	1	1	1	-	1	-	9
R—180 POZIG	50	37	56	47	47	69	71	79	53	509
R—181 POŠKOD. STAVB IN PROSTOROV	-	2	2	2	1	1	-	3	2	13
R—182 NEZAKONITA VSELITEV	310	207	270	196	186	236	138	67	79	1.639
R—183 OŠKODOVANJE TUJIH PRAVIC	8	4	2	2	2	3	3	4	16	44
R—186 PONAREJANJE LISTIN	552	677	729	596	796	975	729	1.046	1.082	7.182
R—187 POS. PRIMERI PONAREJANJA LISTIN	5	18	6	8	7	11	10	26	6	97
R—188 OVERITEV LAŽNE VSEBINE	23	21	15	16	14	16	25	79	142	351
R—189 IZDAJA LAŽ. ZDRAVN. SPRičEVALA	-	6	2	2	-	-	-	-	-	10
R—190 ZAKOTNO PISAŠTVO	1	-	-	3	3	7	-	1	-	15
R—191 ZLORABA URADNEGA POLOŽAJA	18	5	20	21	16	24	51	58	65	278
R—192 NEVESTNO DELO V SLUŽBI	2	-	1	1	3	2	1	7	9	26
R—193 PONAR. ALI IZNICAENJE UR. LISTINE	4	2	7	14	6	6	21	38	21	119
R—194 IZDAJA URADNE TAJNOSTI	-	-	-	-	4	1	1	1	6	13
R—195 JEMANJE PODKUPNINE	2	1	1	.7	11	5	11	23	10	71
R—196 DAJANJE PODKUPNINE	22	25	28	29	20	16	28	28	32	228
R—197 NEZAKONITO POSREDOVANJE	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
R—198 GRDO RAVNAN. Z ZLORABO UR. POLOŽ	4	5	6	5	3	5	3	7	5	43
R—199 IZSILJEVANJE IZPOVEDBE	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
R—201 SODNIKOVA PEEKRŠITEV ZAKONA	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
R—202 NEZAKONITA IZTER. IN IzPLAČILO	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
R—203 NEZAKO. OPROSTITEV OBV. PLAČILA	-	-	-	-	2	-	-	-	10	12
R—206 OPUSTITEV OVADBE O PRIPRAVI KD	-	-	-	-	1	-	-	3	1	5
R—207 OPUSTITEV OVAD. KD ALI STORILCA	3	1	-	2	1	1	4	-	1	13

Zakon — člen	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Skupaj
R—208 POMOČ STORILCU PO STORITVI KD	4	3	4	6	5	4	8	12	11	57
R—209 KRIVA OVADBA	134	128	146	163	133	166	212	190	247	1.519
R—210 KRIVA IZPOVEDBA	2	7	7	11	3	-	4	2	3	39
R—211 PREPREČITEV DOKAZOVANJA	38	30	33	33	37	33	53	32	27	316
R—214 BEG OS. ,KIJI JE ODVZETA PROST	-	1	-	1	-	-	-	1	1	4
R—216 OMOG. BEGA OS. KIJI JE VZETA PR	-	-	2	1	1	-	1	1	-	6
R—217 HUODELSKO ZDRUŽEVANJE	-	-	-	1	-	4	11	3	5	24
R—218 DOGOVOR ZA KAZNIVO DEJANJE	-	3	-	-	2	1	3	-	1	10
R—219 IZDEL. OROŽJA IN PRIPOMOČ. ZA KD	1	4	4	1	4	3	10	4	3	34
R—220 NEDOVOLJENA POSEST OROŽJA	3	1	4	2	10	45	74	65	52	256
R—221 SODEL. V SKUPINI, KI STORI KD	2	-	1	3	-	3	3	3	2	17
R—222 NASILNIŠKO OBNAŠANJE	354	466	605	494	529	398	509	429	432	4.216
R—223 PREPREČITEV URAD. DEJ. UR. OSEBI	120	135	151	135	118	143	170	211	225	1.408
R—224 NAPAD NA UR. OS. KO OPRA. NAL. VAR	42	40	34	33	31	46	46	53	54	379
R—225 SODEL. V SKU. KI PREPREČI UR. DEJ	2	3	1	-	-	3	1	1	5	16
R—226 HUJSKANE K. UPIRANJU	1	-	-	-	-	1	-	-	1	3
R—227 NEIZPOLNITEV UKAZA ZA RAZID	-	-	-	-	-	1	1	2	4	8
R—228 ŠIRJENJE LAŽNIH VESTI	2	1	-	-	-	-	-	-	-	3
R—229 ODSTRAN. ALI POŠKOD. UR. PEČATA	21	13	24	14	20	26	46	26	26	216
R—230 ODVZEM ALI UNIČ. URAD. PEČATA	3	3	1	4	4	7	11	8	8	49
R—231 LAŽNO IZDAJANJE ZA URAD. OSEBO	25	31	28	21	23	16	17	22	17	200
R—232 ZLORABA ZNAMENJ ZA POMOČ	-	2	1	1	-	7	3	4	7	25
R—233 SAMOVOLJNO/ST	6	7	2	19	8	33	16	18	17	126
R—234 IGRANJE NA SREČO	6	4	5	2	2	46	606	127	86	884
R—237 OVIRANJE VERSKIH OBREDOV	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
R—238 SKRUNITEV GROBA	32	9	15	21	7	14	21	17	19	155
R—239 SKRUNITEV TRUPLA	-	2	1	-	-	-	1	-	1	5
R—240 POVZROČITEV SPLOŠNE NEVARnosti	195	229	220	235	365	230	370	381	240	2.465
R—241 ONESNAŽENJE ŽIVLJEN. OKOLJA	14	11	23	9	14	7	8	6	13	105
R—242 ONESNAŽENJE PITNE VODE	6	4	6	1	1	3	2	3	-	26
R—243 ONESNAŽENJE ŽIVIL ALI KRME	6	5	8	1	4	2	2	2	5	35
R—244 POŠKODOVANJE JAVNIH NAPRAV	32	37	49	51	42	38	59	38	32	378
R—245 POVZROC. NEVAR. NA DELOVIŠČIH	71	35	35	21	31	19	36	24	20	292
R—246 NACRT. ,ZADEVA PROTI PREDPISOM	4	6	7	6	2	2	5	3	1	36
R—247 HUDA KD ZOPER SPL. VARNOST	95	127	91	79	75	46	60	49	40	662
R—249 NEODYRNITEV NEVARnosti	2	-	1	5	1	4	-	2	1	16
R—251 OGROŽANJE JAVNEGA PROMETA	52	29	28	28	16	13	11	9	11	197
R—252 OGROŽ. VAR. PROM. Z NEVAR. DEJANJE	25	17	29	14	11	5	9	11	13	134
R—253 NEVESTNO NADZOR. JAV. PROMETA	4	2	2	-	1	2	-	6	1	18
R—254 ZAPUST. POŠKODOVAN. V PROM. NEZG.	-	-	-	-	-	9	6	7	13	35
R—255 HUDA KD ZOPER VARNOST JAV. PROM	13	6	6	5	3	5	-	2	1	41
Z—119 SLUŽBA V SOVRAŽNIKOVIM VOJSKI	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Z—120 POMOČ SOVRAŽNIKU	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4
Z—126 UNIČENJE POMEMBNIH GOSPE. OBJ.	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4
Z—128 VOHUNSTVO	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Z—132 SPRAVLJANJE OBOR. SKUPIN V SFRJ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Z—133 SOVRAŽNA PROPAGANDA	5	2	-	-	-	-	-	-	-	7
Z—134 ZBUJANJE NAROD. ,VERSKE NESTRPN	18	11	3	-	-	2	-	-	1	35
Z—136 ZDRUŽEVANJE ZA SOVR. PROPAGANDO	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Z—142 VOJNO HUODEL. ZOPER CIVIL. PREB	-	1	-	-	-	18	1	2	1	23
Z—152 SPODBUJANJE K NAPADALNI VOJNI	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Z—153 ZLORABA MEDNARODNIH ZNAMENJ	-	-	-	-	-	3	1	1	-	5
Z—155 SPRAVLJANJE V SUŽENJ. RAZMERJE	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Z—157 ŽALITEV SFRJ	9	3	4	2	-	-	-	-	-	18
Z—163 USTVARJANJE MONOPOL. POLOŽAJA	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Z—164 NELOJALNA KONKUR. V ZUNANJETRG.	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3
Z—165 NEUPRAV. UPORABA TUJE FIRME	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Z—166 NEUPRAV. ZASTOP. V ZUNANJETRG.	11	6	17	15	7	3	1	1	-	61
Z—167 KUPČEVANJE Z ZLATIM DENARJEM	41	41	31	9	33	1	1	-	-	157
Z—168 PONAREJANJE DENARJA	12	8	18	6	11	129	533	632	481	1.830
Z—169 PONAREJANJE VREDNOTNIC	26	35	30	110	272	377	580	630	872	2.932
Z—171 PONAR. ZNAMENJ, MER IN UTEŽI	2	1	-	-	-	1	-	1	-	5
Z—172 IZDAJA NEKRITEGA ČEKA	102	120	155	161	216	232	263	151	181	1.581
Z—174 ZLORABA URADNEGA POLOŽAJA	5	11	12	9	7	-	1	-	-	45

Zakon – člen	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Skupaj
Z—175 PONEVERBA V SLUŽBI	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Z—176 GOLJUFJA V SLUŽBI	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Z—177 GRABEŽ V SLUŽBI	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Z—179 JEMANJE PODKUPNINE	1	-	1	2	1	-	-	-	-	5
Z—181 SODNIKOVA PREKRŠITEV ZAKONA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Z—182 NEVESTNO DELO V SLUŽBI	-	-	-	1	-	-	2	-	-	3
Z—184 PONAREDITEV URADNE LISTINE	-	3	1	4	2	-	1	-	-	11
Z—192 KRŠITEV NEDOTAKLJIVOSTI STANOV	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Z—193 NEZAKONITA PREISKAVA	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
Z—194 KRŠITEV TAJNOSTI PISEM	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Z—206 NAPAD NA VOJAŠKO OSEBO	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Z—209 KRŠITEV STRAŽNE SLUŽBE	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Z—210 KRS. PREDP. O STRAŽEN. DRŽAV. MEJE	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Z—214 NEPOKORŠ. PRI VPOK. V. VOJAŠ. SLU	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Z—221 NEPRAVIL. RAVN. Z ZAUPANIM OROŽJ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Z—222 NEZAK. RAZPOL. Z ZAUPANIM OROŽJE	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Z—223 TATVINA OROŽJA, DELA BOJNE, SRED	1	-	-	-	-	1	3	7	5	17
Z—224 IZDAJA VOJAŠKE TAJNOSTI	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Z—233 SPODKOPAVANJE BOJNE MORALE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Z—240 UGRABITEV LETALA	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Z—241 OGROŽ. VARNOSTI LETALA MED LET.	-	1	2	-	2	-	-	-	-	5
Z—245 NEUPRA. PROIZV. IN PROM. Z MAMILI	51	19	41	60	84	95	176	199	261	986
Z—246 OMOGOČANJE UŽIVANJA MAMIL	47	24	56	66	114	107	88	82	146	730
Z—248 PREVOZ RAZSTR. MAT. PROTI PREDP.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Z—249 PREPOVEDAN PREHOD ČEZ DRŽ. MEJO	98	70	129	127	88	133	30	83	87	845
Z—251 POSREDOVANJE PRI PROSTITUCIJI	-	-	-	1	-	-	2	1	10	14
Z—252 IZDELA. IN SIR. PORNOGRAF. SPISOV	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Z—253 DOGOVOR ZA KD DOLOC. Z ZVEZ. ZAK	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2
ZAKON O AVTORSKI PRAVICI	-	-	-	8	1	-	-	-	-	9
ZAKON O DEVIZNEM POSLOVANJU S TUJINO	6	15	22	13	-	-	-	-	-	56
ZAKON O PREPREČ. ZLORABE SVOBOD. TISKA	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
ZAKON O PROMETU STRUPOV	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ZAKON O VNOSU TUJIH SRED. KOMUNICIRAN	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ZAKON O VOLIT. V ZVEZ. ZBOR SKUPŠ. SFRJ	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
ZAKON O ZAVA. PLACIL MED UPOR. DR. SRED	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
ZAKON O PROM. BLAGA IN STOR. S TUJINO	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ	38.118	35.421	38.735	39.967	38.353	42.250	54.085	44.278	43.635	374.842

Crime in 1994

Staš Svetek, Analyst in Crime Investigation Unit, Ministry of Internal Affairs of the Republic of Slovenia, Štefanova 2, 61000 Ljubljana, Slovenia

The number and clear-up rate of crimes handled by Slovene police officers and criminal investigators in 1994, are similar to those from the previous year. They handled 43,635 (44,278 in 1993) criminal offences or 1.5 per cent less than the year before and cleared up 57.46 per cent (57.54 per cent in 1993) of offences. On the grounds of probable cause, charges were laid against 31,787 (32,332 in 1993) suspects, among whom 24.4 per cent (24.8 per cent in 1993) of suspects were less than 18 years old. Offenders caused by their offences damage totalling 28.0 billions of tolars (in 1993 11.6 billions of tolars). Material damage particularly increased due to two criminal offences which were committed: negligent management which led to the winding-up of a bank and resulted in 12 billions of tolars damage; and the offence of concluding a harmful contract, which caused 2 billions of tolars damage.

Although the total number of offences has slightly diminished, the number of serious and violent crimes has nevertheless increased. The rising trend, which lasted several years, in drug abuse and serious forms of organized crime, manifested by a rise of violent crimes, organized illegal crossing of the state border and prostitution, is alarming. In regard to juvenile crime, an increase in extortion, serious personal and property crimes and the spread of drug addiction among young people has been observed. Economic crime has been characterized by an increase in business frauds, while the total number of other economic offences has not much changed in comparison with the previous year.

Key words: crime, crime statistics, criminal offences, the suspects, the police

UDC 343.37(497.12)»1994«